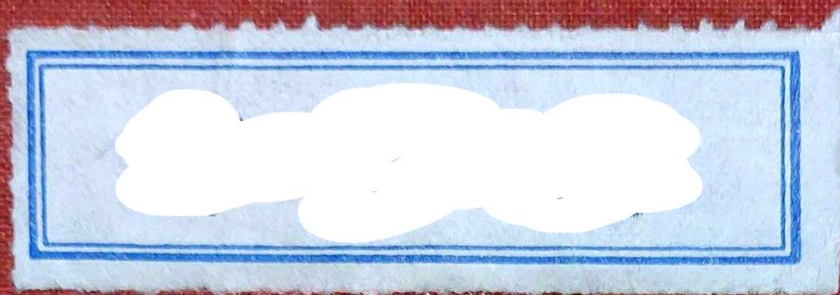

Euharistijski Kongres

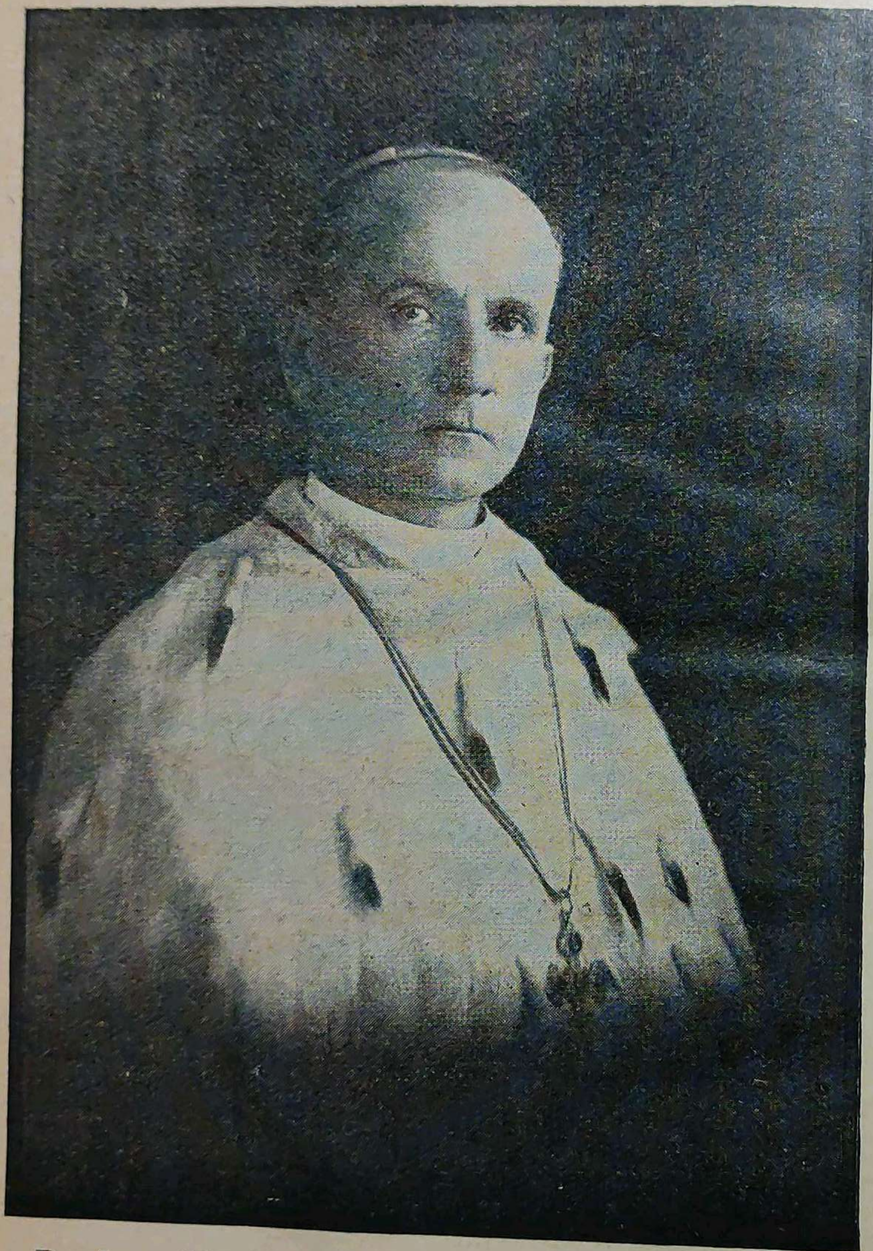
u Sarajevu — 1932.

Priručnik

Cijena 5 Din.

Sarajevo 1932.
Hrvatska Tiskara d. d.

Dr. Ivan Šarić, nadbiskup i metropolita vrhbosanski.

Što će biti naš Euharistijski Kongres?

(Iz kongresnog Proglasa).

Bit će to prva opća Euharistijska Manifestacija u našim Bosansko-Hercegovačkim stranama. Veliko Euharistijsko Slavlje svih Bosansko-Hercegovačkih Katolika. Zajednički poklon Bogu odanoga Hrvatskog Naroda Bosne Ponosne i Kršne Hercegove Zemlje Našemu Dragome Spasitelju, koji nam je sa Svoga Euharistijskog Prijestolja kroz vijekove dijelio oduševljenje i snagu, da ne klonemo u mračnim vremenima ropstva i stradanja za drage djedovske svetinje.

Bit će to vedra, radosna ispovijest naše jake i duboke vjere u Presveto Otajstvo Božanske Isusove prisutnosti na našim Oltarima.

Bit će to gromki Hvala Božanskomu Spasitelju, koji je u ovo pedeset godina, što postoji redovita crkvena Hierarhija u Bosni i Hercegovini, izlio toliko obilje milosti, blagoslova i snage u dušu našega vjernog Hrvatskog Katoličkog Naroda u ovim stranama.

Bit će to velika otprošnja katoličke Herceg-Bosne Božanskomu Srcu za svu nezahvalnost, mlitavost i nemar, kojima smo Ga toliko puta rastužili.

Bit će to jednodušni zavjet naše vjernosti i ljubavi Velikomu Bogu našemu. Njemu ćemo posvetiti svu svoju budućnost, Nebeskomu Ljubitelju duša, koji je, u svojoj beskrajnoj ljubavi, udario Svoj Šator među nama pod bijelim velima Euharistijske Tajne.

Bit će to opća smotra naših katoličkih redova u službi Krista Kralja i Njegove Crkve.

Bit će to velika obnova naših vrhunaravnih snaga, vrijeme, kada će se Euharistijski Izvori Ljubavi i milosti u izobilju razliti našim dušama, noseći nam svima Božje Spasenje i Kristov Mir kao popudbinu u burna i teška vremena.

Naš pozdrav učesnicima.

(Iz kongresnog Proglasa).

Dođite nam, eto, svi u naše bijelo Sarajevo! Mi ćemo vas dočekati otvorena srca. I proživjet ćemo s vama nekoliko lijepih dana vjerskog zanosa i plodnih katoličkih nadahnuća. Zagrljeni kao braća jedne katoličke obitelji i kao poklonici iste kršćanske kulturne tradicije, što je vijekovima, od početka naše historije pa do dana današnjega tvorila srž našega narodnog bića i snage. U sjeni drevne biskupske Vrhbosne i na historijskom Bosanskom tlu, poškropljenu mučeničkom krvlju naših otaca i posvećenu stoljetnim žilavim borbama za Križ i za vjersko održanje.

I zazivat ćemo s vama, u zajedničkom, neodoljivom koru molitve i pjesme, Euharistijski Blagoslov na naša srca i na naše duše, na naše poljane i ravni, na naše domove i obitelji, na naša sela i gradove. Eto, na svu našu Dragu i Lijepu Domovinu!

Dođite, braćo, Isusu na poklonstvo! Zove nas On, Spasitelj i Bog naš.

Lista odbornika Mjesnog pripravnog odbora za Kongres.

Počasni odbor:

† Dr. IVAN EV. ŠARIĆ,
nadbiskup i metropolita Vrhbosanski.

† Fra ALOJZIJE MIŠIĆ, biskup Mostarski.

† Fra JOZO GARIĆ, biskup Banjalučki.

Stjepan Hadrović, generalni vikar i prepozit Prvostolnoga Kaptola; Fra **Marijan Marić**, provincijal Bosanskih franjevaca; Dr. fra **Dominik Mandić**, provincijal Hercegovačkih franjevaca; Dr. **Bruno Curinaldi**, kommandeur reda sv. Silvestra; **Tomo Igrc**, apostolski protonotar; Dr. **Nikola Mandić**, odvjetnik; Dr. **Jozo Sunarić**, odvjetnik; **Anto Alaupović**, predsjednik »Napretka«; Dr. **Juraj Šutej**, predsjednik Hrvatskog pjevačkog društva »Trebević«, Dr. **Luka Čabrajić**, predsjednik Saveza Hrvatskih Seljačkih Zadruga; **Mijo Vučak**, predsjednik Napretkove Zadruge.

Mjesni pripravni odbor:

Predsjednik:
Mijo Poljak, gimnazijski direktor u m.

Potpredsjednici:
Dr. **Marko Alaupović**, kanonik; **Mato Bekavac**, z. kanonik, dekan i župnik; Fra **Ljudevit Franjičević**, franjevački gvardijan; Dr **Zdravko Šutej**, odvjetnik.

Bilježnici:
Dr. Čedomil Čekada; Dr. Dragutin Čelik; Prof. Ilija Brđanović; Krunoslav Draganović.

Blagajnici:
Milan Cvitković; Dr. Antun Buljan.

Pročelnici i odbornici sekcija:

Anto Alaupović, Dr. Josip Andrić, Dr. Mijo Andrić, Franjo Baković, Anto Barbarić, Pero Barišić, Stjepko Boras, Nine Buconjić, Andrija Cerjan, Ana Cvitković, Oto Czerniawski, Dr. Smiljan Čekada, Dr. Anto Čičić, Andrija Damić, Bartol Dimač, Dr. Ivan Dujmušić, Ivan Džeba, Dr. Hinko Ferić, Marijan Fiala, Dr. Josip Fleger, Karlo Friš, Paula Frljan, Dr. Đuro Gračanin, Ivan Gregurović, Ivan Grgić, Hinko Hinković, Stjepan Ilić, Dr. fra Vitomir Jeličić, Dragutin Jurić, Dr. Dragutin Kamber, Dr. Salvator, Karabaić, Ema Kasparek, Srećko Klarić, Fr. Kos, Dir. Anto Kovačević, Vilibald Kovačević, Andrija Kulier, Dr. Vjekoslav Kušan, Emil Lasić, Hinko Lisac, Dr. Anto Livajušić, Marko Mandić, Dr. Milan Maraković, Anđelka Martinović, Prof. Ante Martinović, Dr. M. Martinović, Stj. Martinović, Dr. Rudolf Mateša, Marijo Matulić, Heda Meštrić, Štefica Mihalić, Ivan Milićević, Kan. Marko Ňedić, Fra Martin Nedić, Mato Palandžić, Ivan Perković, Ivan Peško, Stjepan Ponjan, Dir. Filip Premužić, Ivan Radošević, Baldo Radovanović, Dr. Anto Raguz, Dr. Franjo Raguz, Prof. Nikola Raos, Josip Sicherl, Marija Sieber, Jozo Sočo, Josip Stipančić, Franjo Stoklasa, Bogoljub Strižić D. I., Dr. Ivan Subašić, Jakov Šerka, Mato Šerka, Dr. Ante Šimunković, Velimir Tvrtković, Ana Vargović, Đuro Vasilj, Zlata Vučak, Josip Wölz, Stjepan Zelenika, Rektor Dr. Ivan Zorè D. I.

Duhovne milosti prilikom Euharistijskog Kongresa.

I. Svi vjernici, koji se prilikom pokrajinskog Euharistijskog Kongresa ispovjede i pričeste, te u mjestu Kongresa pohode kojugod crkvu ili javnu kapelu i tu se pomole na nakanu Svetoga Oca, dobivaju potpuni oprost.

II. Svi vjernici u mjestu pokrajinskog Kongresa, koji se neko vrijeme pomole pred javno izloženim Svetotajstvom, te prisustvuju kod koje javne molitve u kongresnom rasporedu, ili učestvuju kod kojegod kongresne sjednice ili sastanka, dobivaju oprost od sedam godina i sedam četrdesetnica.

III. Svi vjernici, koji u duhu pokore u vrijeme pokrajinskog Kongresa, a u mjestu, gdje se Kongres drži, učine kojegod bogoljubno djelo, dobivaju orpost od sto dana.

IV. Poslije svečane kongresne (pontifikalne) mise u čast Presvetom Otajstvu — de SS. Sacramento, može biskup celebrant ili koji drugi od prisutnih podijeliti nazočnome puku u ime Svetoga Oca apostolski blagoslov sa potpunim oprostom.

V. Svi vjernici, koji od dana otvorenja Kongresa pa sve do konca posljednjeg dana, i izvan mjesta Kongresa, samo ako su na području pokrajine, pobožno pohode kojugod crkvu ili javnu kapelu i pomole se za uspjeh Kongresa, mogu, uz obične uvjete, ali samo jedamput, dobiti potpuni oprost.

VI. Svi vjernici u granicama pokrajine mogu, ako se, makar i iza svršetka Kongresa, pomole ili učine koje dobro djelo ili dadnu milostinju za uspjeh Kongresa, za svaki takav čin dobiti oprost od trista dana.

VII. Svećenici mogu za vrijeme trajanja Kongresa u mjestu, gdje se Kongres drži, čitati svakidan votivnu misu pro re gravi o Presvetom Otajstvu.

VIII. U noći, kada je za vrijeme Kongresa izloženo svu noć Presveto Otajstvo, može se u pola noći čitati jedna misa, pod kojom mogu prisutni vjernici pristupiti i na sv. pričest; a svećenici, koji sudjeluju kod noćnoga kla-

njanja, mogu misiti odmah iza završetka ponoćke ili jedan sat poslije pola noći, a mogu, kao i svi klerici viših redova i redovnici s obvezom časoslova, recitovati mjesto redovitog oficija posebni oficij o Presvetom Otajstvu (za vrijeme adoracije).

IX. Svi učesnici kongresa oprošteni su od posta i nemrsa za vrijeme Kongresa i na putu u mjesto Kongresa i natrag. (Litterae Apostolicae od 7. III. 1924.)

Na putu u Sarajevo.

Nažalost je željeznička mreža u Bosni tako slabo razgranjena, da se u Sarajevo može doći samo sa tri strane. Sjeverni krajevi dolaze prugom Brod—Sarajevo, s priključcima iz Tuzle, iz Teslića, iz Travnika i iz Vareša. Južni krajevi dolaze prugom Zelenika—Mostar—Sarajevo, sa priključcima iz Dubrovnika i Metkovića. Istočni krajevi dolaze prugom Višegrad—Sarajevo.

Ni naše uskotračne željeznice nijesu posebno udobne. I voze sporije nego vlakovi normalne širine u drugim našim pokrajinama.

Ali zato će putnika otštetiti bogata romantika bosanskih krajolika, kroz koje će se voziti na putu na Kongres.

Glavna brodska pruga siječe od sjevera prema jugu skoro čitavu Bosnu i omogućuje putniku, da sve jednu za drugom prati zanimive panorame svih mogućih tipova bosanskog tla. Vlak najprije prolazi kroz valovitu i zelenu bosansku Posavinu sa njezinim sitnim brežuljcima i slikovitim gajevima i šljivicima, da onda kod Doboja upane među gore i slijedi sve do Sarajeva najtipičniju bosansku rijeku, od koje je zemlja dobila i ime, šumnu našu Bosnu. Sve je onda dalje izrazito bosansko. Uska zelena polja i

poljica, što se uz prugu rastvaraju, da dadnu mjesta livadi i njivi i da zaokruže slikovite bosanske gradiće s njihovim mnogim vrtovima, s crkvama i munarama, s krivudavim orijentalnim ulicama, sa značajnim drvenim kućama visokih krovova i otvorenih hodnika i sa historijskim citadelama i kulama. A onda najedamput dođu bregovi sa pitomim, sitnim seocima niz njihove proplanke, s krasnim bjelogoričnim i crnogoričnim šumama, s vijugavim šumskim dolovima i sa Bosnom, što se pjenušava provlači između pećina u neprestanim cik-cak linijama. Na jednom mjestu, kod historijskog Vranduka, nema više ni za prugu mjesta među pećinama, pa vlak mora u tunel i onda opet dalje uskom dolinom kroz samu šumu sve do pred Zenicu, danas prvo industrijsko mjesto u Bosni, a negda sijelo starih bosanskih bogumila. Kod utoka Lašve, gdje se glavnoj pruzi priključuje travnički odvojak, opet je Bosna stiješnjena među brda, sve dok definitivno ne izađe iz tjesnaca, kod Kaknja, u blizini Kraljevske Sutjeske, da odatle sve do Sarajeva prosijeca pitom kraj s divnim porubom zelenih, bogato raščlanjenih brežuljaka, što se pred Sarajevom širi u plodno, zeleno sarajevsko polje, puno žita i trave.

Na sjevernoj pruzi dotiče se željeznica bosanskih gradova i gradića: Bosanskog Broda, Dervente, Doboja na utoku Usore i Spreče, Maglaja, Zavidovića, Žepča, Zenice i Visokog.

Južna je pruga u izvjesnu smislu još romantičnija, ako i nije možda onako privlačiva i idilična kao sjeverna. Kroz čitavu skoro Hercegovinu ide vlak posred divlje romantike hercegovačkog krša sa njegovim istrganim golim brdima, podno kojih su se stisla kao male oaze sela među smokvama, vinogradima i zelenim duhanskim nasadima, s kršnim svijetom, odjevenim u slikovito hercegovačko odi-

jelo, stasitim i lijepim, punim vitalnosti i karaktera. Taj gorski, gladni kraj, to je naša Sparta, to kolijevka najjačeg i najdarovitijeg našeg življa. Ne kaže badava poslovica: »Hercegovina svu Bosnu naseli, a sebe ne raseli!« Od gradova tiče ova pruga Čapljinu, Mostar i Konjic.

I tu pruga ide čitavo vrijeme, otkako stigne Neretvu, uz vodu, uz zelenu bistru Neretvu, što se pere na golu stancu kamenu. U sjevernoj Hercegovini se polagano mijenja krajolik. Kod Jablanice je već sasvim alpski ugođaj, a kod Ostrošca i Konjica već je sve puno zeleni, šume, oraha i kestena. A onda dolazi najljepša partija puta, viadukti preko Ivan-planine, puni ponora, brdskih kosa i divlje planinske romantike, sa brojnim podzidama i čestim tunelima. A s Ivana pane željeznica opet u svježu bosansku zelen, punu mirisa i ozona, sve niz brdo i kroz šumu, dok ne ugledaš i 2.000 mtara visoke vrhove Treskavice i Bjelašnice, a brzo zatim i zelen Ilidže i konture Sarajeva u daljini.

O višegradskoj pruzi nećemo puno govoriti, jer njom putuje tek malen dio gosta iz katoličke diaspore na istoku. Vlak se tu formalno probija kroz visoki gorski lanac sa bezbroj mostova i tunela i presijeca naizmjence gorski masiv i crnogoričku romantiku golemih crnih šuma pod Romanijom.

Lijep je taj put kroz Bosnu željeznicom. Za stranca iz Dalmacije ili sjevernih naših krajeva još dvostruko lijep. Svatko, tko je kroz Bosnu putovao, ostao je očaran ljepotom zemlje i krajeva i odnio sa puta svu silu najšarenijih i najljepših dojmova. Biće taj put kroz krasnu Božju prirodu kao stvoren, da srca podigne k Bogu i nastroji na plemenite i visoke misli, s kakvima treba da dođemo u Sarajevu na slavu Božjega Otajstva.

Sarajevo.

Na objema obalama rijeke Miljacke, u četiri kilometra dugoj, a dva kilometra širokoj kotlini, 540 m. nad morem, ispod 1629 m. visokog Trebevića leži grad Sarajevo. Od njegovih 70.000 stanovnika 28.000 otpada na muslimane, 21.000 na katolike, oko 18.000 na pravoslavne i preko 7000 na židove, dok su ostale vjeroispovijesti u neznatnijem broju.

Sa svojom amfiteatralnom panoramom, sa vrlo romantičnom prirodom u najbližoj okolici, sa minaretima od 100 džamija, s tornjevima crkava, s visokim jablanovima iznad kuća i s voćnjacima među kućama, s brojnim muslimanskim grobljima i njihovim iskrivljenim nišanima, sa ulicama i zgradama evropskog izgleda i sa čaršijom, kaldrmama i kućicama orijentalnog i bosanskog tipa, sa mješavinom šarolikih nošnja, Sarajevo je grad jakih kontrasta, u kojem se je ispremiješao Istok i Zapad i po op-

čem priznanju jedan od najljepših i najinteresantnijih gradova na Balkanu.

Njegovo sadanje lice rezultat je njegove povijesti. Još za vrijeme bosanske samostalnosti dizala se u njegovoj blizini tvrđava Vrhbosna s gradom, koji se je pod osmanlijskim gospodstvom razvio u glavni grad Bosne i Hercegovine, i premda nije njezino geometrijsko središte, ipak je izvojevao pobjedu u natjecanju s Banjalukom, Travnikom i Jajcem.

Sarajevo je električno rasvijetljeno, ima moderni vodovod s dobrom i zdravom vodom, ima kanalizaciju, tramway i dobru automobilsku i autobusnu vezu s bližom i daljom okolicom. Ima još i priličan broj fijakera, iako ih sve više nestaje.

Najšareniju i najživahniju sliku Orijenta pruža posjetiocu Sarajeva glasovita **Čaršija** sa cijelim nizom uskih uličica, u kojima je smješteno bezbroj radnjica i bazarčića grupisanih prema obrtima, u kojima se u isto vrijeme i izrađuju i prodaju stvari i stvarčice bosansko-orijentalnog tipa.

Glavni promet Sarajeva kreće se **Aleksandrovom ulicom,** uz koju se diže i mnogo javnih zgrada: **Duhanska tvornica, Banovina, Željeznička Direkcija i Zemaljska Banka.** Vrlo je otmena i lijepo uređena Vojvode Stepe obala, uz koju se nižu **Električna Centrala, Državna Štamparija, Pravosudna Palača, Pošta, Direkcija Policije** i nada sve prekrasna u maurskom slogu građena gradska vijećnica ili **»Beledija«.**

Od drugih sarajevskih znamenitosti vrijedno je pogledati napose **Zemaljski Muzej** uz ulicu Vojvode Putnika, građen u paviljonskom sistemu sa četiri zbirke: prethistorijskom, rimsko-grčkom, etnografskom i prirodoslovnom

te malim botaničkim vrtom. Koševskom i Bolničkom ulicom dolazi se do velike, dobro uređene i paviljonski građene **Državne Bolnice.** Na Rankovićevu trgu (na Bistriku) nalazi se interesantna **Tvornica ćilima,** a u Preradovićevoj ulici **»Radionica za umjetni obrt** (bosanski).

Od muslimanskih građevina znamenita je **Begova džamija,** koja stoji uz čaršiju, a sagradio ju je g. 1530. bosanski namjesnik Gazi Husrefbeg. Može se lako uz dozvolu njezina imama pogledati. Gotovo paralelno s Begovom džamijom na lijevoj obali Miljacke stoji **Careva džamija,** koju je g. 1450. sagradio Isabeg Ishaković i prema pripovijedanju poklonio caru.

Pravoslavni imaju na Aleksandrovoj ulici blizu Čaršije svoju staru crkvu, koju su turskom dozvolom sagradili u 16. vijeku, a god. 1870. podigli su ruskom pomoći veliku mitropolitansku crkvu u bizantinskom slogu, kraj koje se nalazi i pravoslavna bogoslovija.

Židovi sefardskog obreda nedavno su dovršili svoju veliku **sinagogu** s najvećom kupulom u državi (između ulice kralja Petra i Vojvode Stepe obale), dok Židovi aškenaskog obreda imaju svoj hram nešto više uz Miljacku na lijevoj obali

Hrvatske i katoličke institucije u Sarajevu

Otkako je, prije 50 godina, Sarajevo po odluci velikog pape Leona XIII. postalo metropolitanskim središtem bosansko-hercegovačke crkvene hierarhije i sjedištem vrhbosanske nadbiskupije, počelo je napredovati gigantskim koracima i u vjerskom i u nacionalnom pogledu jednako kao i čitava Nadbiskupija Vrhbosanska.

Da pokažemo ovaj napredak, najbolje će biti da citiramo riječi iz poslanice preuzv. g. nadbiskupa dra Ivana **Šarića,** koju je 31. ožujka g. 1931. uputio svećenstvu i vjernicima nadbiskupije vrhbosanske.

Katedrala u Sarajevu.

»Prije 50 godina bilo je u Sarajevu jedva 800 katolika, i bila je samo jedna drvena crkvica. Danas, iza 50 godina, broji Sarajevo preko 20.000 katolika i 6 lijepih zidanih crkava, koje su u nedjelje i svetkovine pune pobožnih vjernika.

Prije 50 godina bilo je u Nadbiskupiji Vrhbosanskoj svega 68 župa. Danas ih ima ravnih 100.

Prije 50 godina jedva je koja župska crkva bila zidana. Danas su gotovo sve, i to sve dobrovoljnim prinosima vjernikâ.

Prije 50 godina bilo je u Nadbiskupiji Vrhbosanskoj kojih 100 svećenika Danas ih ima preko 200.

Prije 50 godina bilo je 5 svećenika doktora u cijeloj Nadbiskupiji Vrhbosanskoj. Danas ih imamo 30.

Prije 50 godina nijesmo imali svojih dobro uređenih sjemeništa. Danas ih imamo 5: dva bogoslovska i tri dječačka sa dvije velike gimnazije s pravom javnosti.

Prije 50 godina imali smo u Nadbiskupiji Vrhbosanskoj svega kojih 15 redovnica. Danas ih imamo preko 400 sa 4 sirotišta, 18 škola i zavoda.

Prije 50 godina nijesmo imali nijedno uređeno društvo vjersko. Danas ih imamo u samom Sarajevu do dvadeset i pet.

Prije 50 godina nijesmo imali nikakve prave dušobrižničke organizacije. Danas smo, možemo sa ponosom istaknuti, mi dušobrižnici Vrhbosanski milites in acie collocati, acies bene ordinata, vojnici u taboru na nogama, vojska dobro uređena. Vojska, koja se svake godine ogleda, vježba i usavršava na svojim dva puta u godini svećeničkim koronama, na godišnjim dekanskim konferencijama, na propisanim ispitima i kanonskim vizitacijama.

I život je katolički u ovo 50 godina orijaškim korakom koračao u Nadbiskupiji Vrhbosanskoj. Da spomenemo samo preko 640.000 godišnjih svetih Pričesti iz pobožnosti u Nadbiskupiji Vrhbosanskoj. Živi je to znak i dokaz, da, eto, raste i cvate život katolički u nas.«

Čitava Bosna, a napose hrvatski i katolički dio Sarajeva, duguju svoj vjerski i narodni procvat ponajviše prvom vrhbosanskom nadbiskupu, velikom pokojniku, **dru Josipu Stadleru.** Za svoga 36 godišnjeg biskupovanja, on je među nama izveo djela, za koja su drugdje trebala stoljeća. Dignuo je dva velika sjemeništa, (bogoslovsko u

Sarajevu i dječačko s gimnazijom u Travniku), katedralu, kaptol, katehetski dom, kupio veliko imanje »Filomenu« blizu Gradačca, g. 1918. darom od 50.000 K spasio Napretkov konvikt od prodaje, osnovao časopis »Srce Isusovo« i kasnije »Vrbosnu«, te današnji zagrebački »Glasnik Presv. Srca Isusova« i (još kao sveučilišni profesor u Zagrebu) »Glasnik Sv. Josipa«, udario temelje i ostavio dobre tradicije našoj štampi, razasuo među narod bez razlike vjere ogromna karitativna dobročinstva i ostavio svom svećenstvu uzor oca i pastira. Njegovo djelo s mnogo oduševljenja čuva, proširuje i nastavlja naš sadašnji nadbiskup preuzv. g. **dr. Ivan E. Šarić,** čiju ličnost i čija djela hrv. kat. narod dovoljno pozna i nije nam ga nužno u nekoliko redaka predstavljati.

Od hrvatskih institucija valja na prvom mjestu spomenuti Hrv. Kult. Društvo **»Napredak«,** koje ima u Sarajevu svoju središnjicu. Od svoga postanka g. 1902. pa do danas »Napredak« je izvršio ogromnu prosvjetnu i narodnu zadaću. Pomagao je preko 10.000 đaka u visokim i srednjim školama i preko 1300 šegrta u različitim zanatima. Rasturio je u narod preko 60.000 korisnih knjiga, a svoj mjesečnik razašilje u 11.000 primjeraka. Svoj kalendar izdaje godišnje u 3—6000 primjeraka. Prije nekoliko godina osnovao je svoju centralnu knjižnicu, koja već broji oko 20.000 knjiga. »Napredak« posjeduje u Sarajevu impozantnu i veliku palaču Središnje Uprave, u kojoj se uz Imperial-Kino i »Napretkove« kancelarije nalaze prostorije **Hrv. Kluba** i **Hrv. Pjev. Društva »Trebević«.** U bolničkoj ulici blizu same Drž. bolnice nalazi se **»Napretkov konvikt Kralj Tomislav«,** a dva »Napretkova« ženska konvikta: »Zora Zrinjski« i »Katarina Zrinjski« vode časne sestre u Zavodima Lurdu i Sv. Augustinu.

Druga su hrvatska nacionalna društva: »Napretkove« podružnice u Sarajevu i Novom Sarajevu, »Savez hrv. seljačkih zadruga za Bosnu i Hercegovinu«, »Hrvatski Radiša«, »Hrvatska Žena«, te Hrv. Čitaonica u Novom Sarajevu. Slovenci imaju »Slovenski klub«.

Napredak je osnovao i gospodarsko poduzeće **»Napretkovu Zadrugu«,** koja se sve snažnije razvija. Ove je godine sagradila svoju palaču visavis palači Središnje Uprave.

Od većih katoličkih zgrada i institucija najvažnije su:

Katedrala, posvećena Presv. Srcu Isusovu, sazidana od kamena u ranom gotskom slogu. Počela se graditi g. 1884. a dovršena je 1889. Tornjevi su 43 m. visoki. Ponutrica je nedavno restaurirana.

Bogoslovsko sjemenište sa ukusnom crkvom sv. Ćirila i Metoda (u Čemerlini ulici) sagrađeno u kasnijoj talijanskoj renesansi g. 1896. sa ukusnom i mnogo frekventiranom crkvom. U bogosloviji predavaju oo. isusovci, a ove godine osim bogoslova sa područja Bosne i Hercegovine nalaze se na naukama i bogoslovi iz Vojvodine.

Franjevački samostan i bogoslovija sa crkvom sv. Ante kraj Bistrika. Samostan i bogoslovija sagrađeni su g. 1894., a crkva g. 1912. U samostanu residira provincijal franjevačke provincije Bosne Srebrne.

Zavod sv. Vinka sa crkvicom sv. Vinka na Aleksandrovoj ulici. Sestre sv. Vinka došle su u Sarajevo na poziv biskupa fra Paške Vujičića i župnika fra Grge Martića g. 1871. G. 1874. nastanile su se kod današnje Narodne Banke, g. 1879. pogoriše i odseliše se u Zagreb, no vratiše se već g. 1880. i otada u našem gradu stalno borave i rade. Imaju zabavište, osnovnu i građansku školu, konvikt i ekonomiju Lurd. Vode njegu bolesnika u sarajevskoj

Državnoj bolnici i u banovinskoj bolnici u Travniku, a kuće, sa školama i zavodima, imaju na bosanskom tlu: u Travniku, Docu, Bugojnu, Žepču, Derventi, Brčkom, Banjoj Luci, Livnu, Mostaru, Ljubuškom i Duvnu.

Zavod sv. Josipa sa crkvom Bl. Dj. Marije u Sokolovića ulici, kuća matica čč. sestara »Kćeri Božije Ljubavi« u našoj državi. Sestre su došle u Sarajevo g. 1882. te odmah otvorile zabavište i osnovnu školu, g. 1883. višu djevojačku školu, g. 1884. preparandiju, a g. 1929. stručnu školu. Filijalke imaju: u Sarajevu **Zavod sv. Augustina,** s osnovnom školom, zatim kraj Sarajeva ekonomiju Betaniju, oporavilišta na Palama i na Ilidži, te kuće, većinom sa školama i zavodima, u Tuzli, Breškama, Josipovcu, Varešu, Zagrebu, Koprivnici, Križevcima, Legradu, Petrinji, Milni i Supetru. Sestre se brinu i za nezaštićene služavke.

Zavod Betlehem na Bjelavama, sa osnovnom školom, kuća matica čč. ss. »Služavki Maloga Isusa«, koje je osnovao godine 1890. blagopokojni nadbiskup Stadler. Bave se odgojem djece, osobito napuštene i siromašne, njeguju siromašne starce i starice, obučavaju u osnovnim školama i zabavištima, bave se mnogo ručnim radom, kućanstvom i ekonomijom. U Jugoslaviji djeluju ove sestre na 23 mjesta, a od toga u 9 vlastitih kuća. Imaju 2 osnovne škole, 5 zabavišta, 2 čuvališta, 5 sirotišta i 3 ekonomije. Družba broji oko 300 sestara. Kraj Betlehema diže se veliko novosagrađeno sirotište **»Egipat«.** Od g. 1890. do 1932. u »Betlehemu« je odgojeno 586 djevojčica, a u »Egiptu« 1170 dječaka.

Pogrebno društvo sv. Ante Padovanskog osnovano je 8. IX. 1922. Članom mu može postati svaki Sarajlija, vjenčan u katoličkoj crkvi. Članarina za cijelu obitelj iznos 10 D mjesečno. Umre li kogod od obitelji, društvo ga pokopa bez ikakva troška obitelji. Sada su u društvu 3292 člana sa 9992 lica, pa je prema tome najveće sarajevsko društvo. Društvo ima svoj dom u Brankovoj ulici, kraj kojeg je počelo da gradi novu dvospratnu kuću. Pomaže vjerske i narodne akcije: nedavno je poklonilo za popravak katedrale 50.000 D.

Vjerski život u Sarajevu. Katolička društva. Katolička štampa.

Sarajevo nema Bog zna kako stare vjerske katoličke tradicije. Neko vrijeme skoro je bilo nestalo katolika iz Sarajeva; osobito iza nesretne provale Eugena Savojskog u Bosnu i u Sarajevo. Za okupacije Bosne po Austriji jedva je bilo u Sarajevu nekoliko stotina katolika.

Današnje katoličko Sarajevo zahvaljuje intenzivnost svoga vjerskog života i uopće svoje religiozne tradicije nadbiskupu Stadleru. On je udario pravac katoličkom životu Sarajeva sve do danas svojom dubokom pobožnošću i velikim organizacijskim talentom. Posagradio je crkve, osnovao bogoslovsko sjemenište, podigao Kaptol, uveo ženske redove i odmah se svom revnošću dao na svestranu duhovnu pastvu u svom prvostolnom gradu.

I njegov trud nije ostao bez posljedica. Sarajevo je domalo prednjačilo među našim većim gradovima u katoličkom životu. U radu se natjecalo s jedne strane svjetovno svećenstvo, a s druge redovnici: franjevci, koji su osnovali u Sarajevu rezidenciju još g. 1883., a kasnije i samostan i bogosloviju, i isusovci, koji su došli s dogradnjom Nadb. bogoslovskog sjemeništa, g. 1896.

Pohod je crkava vrlo dobar, pobožnosti brojne, a vanjske crkvene svečanosti obavljaju se još od prvih Stadlerovih vremena s velikom pompom i osobito su popularne.

Ugled katoličke Crkve u javnom životu i pred inovjercima velik je i općenit.

Puno se gaji **pobožnost prema Presvetom Srcu Isusovu,** kojemu je posvećena katedralna i ujedno župska crkva. Širio ju je najviše nadbiskup Stadler i uz njega isusovci.

Franjevci njeguju **pobožnost prema sv. Anti,** koja navlastito cvate, otkako je sagrađena lijepa crkva sv. Ante. To je, kao svugdje, vrlo popularna pobožnost i među sarajevskim katolicima, pa i među onima, koji inače ne mare za druge vjerske dužnosti.

Presveta Euharistija također se puno štuje, i po sakramentalnim i misnim svečanostima, i po čestoj sv. pričesti, koja je u Sarajevu uhvatila maha prije svih drugih naših gradova, opet zaslugom isusovaca i utjecajem brojnih katoličkih zavoda i konvikata, koje vode redovnice. Godišnje se podijeli u samoj sjemenišnoj (isusovačkoj) crkvi do 60.000 sv. pričesti.

Od vjerskih društava zauzimlju bez sumnje prvo mjesto **Marijine kongregacije,** od kojih neke vode svjetovni svećenici, a većinu isusovci. Postoje kongregacije gospode, gospođa, učiteljica, građana, građanki, gospođica, učiteljskih pripravnica, tri kongregacije za žensku djecu građanskih škola, kongregacija djevojaka, a do nedavna su postojale i kongregacije za srednjoškolce i omladince. Brojan je i **»Treći Red«,** te razne bratovštine. Mnogo dobra čini, osobito u korist siromašnih bosanskih crkava, gospojinsko **»Oltarsko društvo«.**

Kombinovani tip vjerskog i kulturnog društva imaju **križarska društva,** koja se šire napose u posljednje vrijeme iza dokinuća Orlova. U Sarajevu postoje križarska bratstva za omladince i đake, te križarska sestrinstva za gospođice i učiteljske pripravnice. Sva društva imaju podmladak. Najbrojnije je i najaktivnije u zadnje doba đačko križarsko bratstvo. U Sarajevu su i okružni odbori i za Križare i za Križarice.

Od društava tipa **Katoličke Akcije** postoje vrlo agilno **»Hrv. Katoličko žensko udruženje«** i **»Društvo hrvatskih katoličkih muževa«;** a crkvenu glazbu gaji zaslužno **»Društvo Sv. Cecilije«** (katedralski zbor).

Ognjište je katoličkog kulturnog rada u Sarajevu **»Hrvatski katolički dom«** (Koroščeva ul. 15. I.), gdje imaju sijelo skoro sva naša društva, a tako i skupnu čitaonicu.

Katolički organizacijski rad osobito je procvao za sadašnjeg nadbiskupa preuzv. g. Dra Ivana Šarića, koji je svakoj takoj akciji propagator i zaštitnik.

Katolička štampa u Sarajevu reprezentirana je danas u prvom redu edicijama književne Akademije **»Regina Apostolorum«,** koja je u tom pogledu naslijedila Kaptol Vrhbosanski. Ona izdaje **»Katolički Tjednik«,** ilustrovani **»Katolički Svijet«** i **»Vrhbosnu«,** katoličku reviju, koja izlazi već skoro 50 godina. Franjevci izdaju vrlo rašireni »Glasnik Sv. Ante«, a do nedavna su izdavali »Franjevački Vijesnik«, koji je sada prenesen u Beograd. Isusovac o. Miroslav Vanino uređuje arhiv za crkvenu hrvatsku povijest »Croatia Sacra«, a u zadnje vrijeme i »Vrela i prinose« za povijest isusovačkog reda u Hrvatskoj.

Rad na štampi olakšan je okolnošću, da je jedna od največih gradskih tiskara: **»Hrvatska Tiskara«** u rukama katolika.

Sve u svemu katolički je život u Sarajevu sigurno veoma intenzivan, a posebna mu je karakteristika, veliko povjerenje između Crkve i puka, a u posljednje vrijeme sve više i između Crkve i inteligencije. To je bez sumnje s jedne strane zasluga klera, koji je revan i taktičan, a s druge strane posljedica našeg graničarskog položaja, koji sam po sebi zahtijeva kompaktnost svih naših snaga.

Ta kompaktnost omogućila je u prvom redu i ovako lijep uspjeh priprava za Kongres.

Hvala mu za to, katoličkom hrvatskom Sarajevu!

Gostione i hoteli.

Bijelu kavu za 3 Din.; doručak (mali gulaš i sl.) za 3 Din.; ručak (juha, govedina ili pečenje, varivo ili salata) za 10 Din.; večeru (pečenje sa salatom i sl.) za 8 Din.; sve to s kruhom; daju ove gostione:

1. »Pozorišni Podrum« (u zgradi Narodnog Kazališta; na Obali);
2. Gostiona Šestanović (Kulovićeva ul. 12.);

Isto i pod istu cijenu; samo s tom razlikom, što doručak stoji 4 Din., daju ove gostione:

1. »Činovnička Menza« (Karadžićeva ul. 1.);
2. Gostiona »Jugoslavija« (Aleksandrova ul. 30.);
3. Pension »Jungwirth« (Koroščeva ul. 11.);
4. Gostiona Stipetić (Besarovića Riste ul., kod mosta Ćumurije);
5. Gostiona Jakov Šerka (Kralja Petra ul. 75.);
6. Gostiona Fabrio (Prijestolonasljednika Petra ul.);
7. Gostiona »Zlatni Jelen« (Tomislavova ul. 1.);
8. Gostiona Ivan Šarić (Kralja Petra ul.).

Isto i pod istu cijenu; samo što ne nudi kavu ujutro; daje:

Gostiona Pavao Lukić (Aleksandrova 71 a).

Isto i pod istu cijenu; samo što ne nude doručka; daju ove gostione:

1. Gostiona »Vranjican (Šenoina ul. 10.; kod Sudske palače);
2. Gostiona Kolumbić (Šenoina ul. 12; kod Zavoda Sv. Vinka).

Posebne su cijenike ponudile gostione:

1. Toni Šerka (Aleksandrova ul., kod Zemaljske Banke); bijela kava 3 Din.; doručak 5 Din.; ručak 12 Din.; večera 10 Din.
2. Gostiona Samek (kod crkve sv. Ante): bijela kava 3 Din.; doručak 5 Din.; ručak 14 Din.; večera 12 Din.
3. Gostiona »Gurman« (Aleksandrova 81): bijela kava 3 Din.; doručak 5 Din.; ručak 10 Din.; večera 10 Din.
4. »Napretkov Podrum« (Aleksandrova ul. 51., »Napretkova« palača): ručak 12 Din.; večera 10 Din.

Hranu po jestveniku (cijeniku), ali uz 10% popusta za učesnike Kongresa (sa legitimacijom) daju hoteli i gostione:

1. Grand Hotel »Central« (Kralja Petra ul., u blizini katedrale);
2. Hotel »Pošta« (Kralja Petra ul., u blizini Glavne Pošte);
3. Hotel »Soko« (Kulovića 9., u blizini »Napretka«);
4. »Građanska Restauracija« (Aleksandrova ul. visavis Zavoda Sv. Vinka).

Sve se ove gostione i hoteli nalaze u srednjem dijelu grada, a vlasnici su im katolici. Odbor im je stavio u dužnost, da svoje portale okite zelenilom.

Odbor je zamolio Trgovačku i obrtničku komoru, da sve trgovine i radnje budu na 2., 3. i 4. lipnja 2 sata dulje otvorene nego obično.

Isto je tako Odbor pozvao sve trgovine kruhom i suhom živežnom robom te voćem, a tako i gostione i kavane, da na vidljivu mjestu drže izvjesene cijene robi, jelu i piću.

U blizini katoličkih crkava prodavaće se bezalkoholna hladna pića i sladoled po sladoledarima, s izvješenim cijenama. Na 3. i 4. lipnja prodavaće se te stvari i pod noć.

Prevozna sredstva.

Kroz sredinu grada (od kolodvora, Aleksandrovom ulicom i Obalom) ide tramway, pa će se učesnici Kongresa moći njime redovito služiti. Autobusi voze od katedrale, Hipotekarne Banke i koševskog parka prema Nemanjinoj ulici, Koševu, Državnoj bolnici i »Napretkovu« konviktu.

Odbor se je pobrinuo, da tramwayi i autobusi na kongresne dane budu u prometu dulje nego obično, a u subotu navečer (zbog ponoćke) sve do iza svršetka ponoćke.

Sanitarna služba za vrijeme Kongresa.

Gospoda odbornici-liječnici organizovali su posebnu pomoćnu sanitarnu službu za sve kongresne dane.

Glavna ambulanta nalazi se na lijevoj strani **Trga fra Grge Martića** u prostorijama Saveza pilanara »Ozren« kraj radnje gosp. Radoslava i Pere Ćorovića, telefon br. 84. U njoj se vrši liječnička služba stalno dne 3., 4. i 5.

VI. od 9—12 sati do podne, kao i u sve dane za vrijeme popodnevne i večernje službe u katedrali. Ambulanta biće označena zastavom crvenog križa.

U crkvi sv. Josipa vršiće se liječnička služba dne 3. VI. od 7.30 do 9 sati izjutra za vrijeme sv. pričesti djece, a isto tako i u Narodnom kazalištu dne 3. i 4. VI. za vrijeme zborovanja.

Za vrijeme ponoćke dne 4. VI. vršiće se liječnička služba u glavnoj ambulanti kod katedrale, zatim u Nadbiskupskom Sjemeništu za crkvu sv. Ćirila i Metoda, te u Franjevačkom samostanu za crkvu sv. Ante.

Za vrijeme procesije u nedjelju dne 5. VI. postavljene će biti osim glavne ambulante kod katedrale još 4 i to: u Zavodu Sv. Vinka (Aleksandrova ul., tel. 522.); u Okružnom uredu za o. r. (Miss Irby, tel. 210.); u I. gimnaziji (Gimnazijska, tel. 162.); i u apoteci »Kod Orla« (Kralja Petra, tel. 103.).

Liječnicima su dodijeljeni zdravstveni redarstvenici, koji će na ruci nositi oznaku Crvenog Križa.

Sanitetski auto za slučaj potrebe nalazi se u Aleksandrovoj ulici iza katedrale.

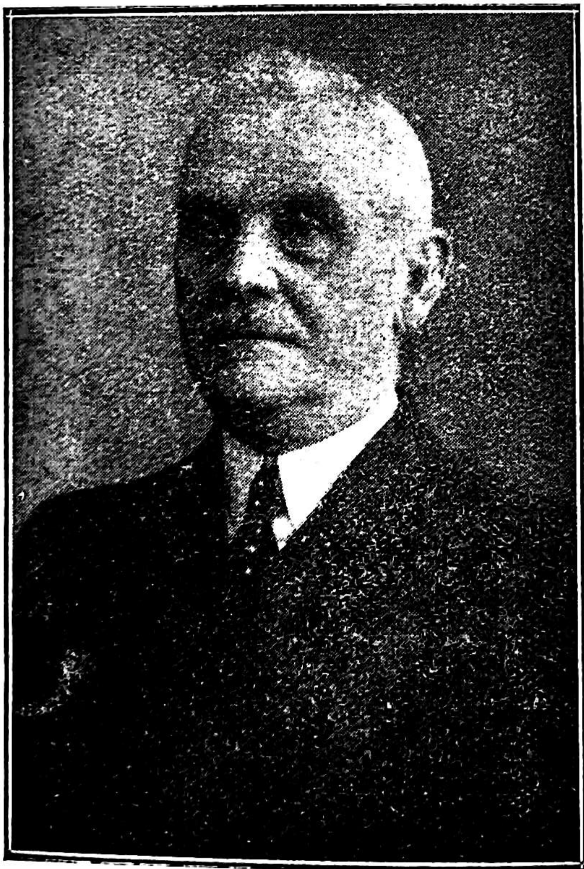
U nedjelju dne 5. VI. od 6—11.30 sati navečer vrši službu ambulanta na peronu željezničke stanice.

U slučaju potrebe treba ili dozvati najbližeg sanitarnog redarstvenika ili telefonirati na br. 84.

Ispovijedanje.

Za vrijeme Euharistijskog kongresa u Sarajevu pružaće se vjernicima stalno prilika za sv. ispovijed. U sjemenišnoj (isusovačkoj) crkvi u Čemerlini ulici i u franjevačkoj crkvi sv. Ante na Bistriku ispovijedaće se u svako doba dana, od petka pa do nedjelje ujutro, a od subote

na nedjelju i u noći do ponoćke. U crkvama Sv. Vinka u Aleksandrovoj ulici i Kraljice Sv. Krunice na Banjskom Brijegu (Sokolovića ulici) ispovijedaće se od petka do nedjelje, ujutro od 6 do 8 sati i navečer od 5 do 8 sati. U katedrali ispovijedaće se kao i u spomenute dvije crkve; samo što će se u subotu navečer ispovijedati sve do ponoćke, a u nedjelju ujutro počeće ispovijedi već u 5 sati ujutro. U župskoj crkvi u Novom Sarajevu biće ispovijedanje samo za novosarajevske župljane, i to od 6 do 8 sati ujutro i od 6 do 8 navečer.

Dir. Mijo Poljak, predsjednik Mjesnog Pripravnog Odbora Euharistijskog kongresa.

RASPORED
Kongresnih svečanosti.

ČETVRTAK, 2. VI.

12.50 s a t i p o p o d n e: *Svečani doček preuzv. g. Apostolskog Nuncija i biskupa.* Na glavnom kolodvoru pozdravlja goste preuzv. g. nadbiskup Dr. I v a n Š a r i ć kratkom dobrodošlicom i predstavlja izaslanike crkvenih, državnih, vojnih i gradskih vlasti, konzularni zbor i članove Pripravnog Odbora. Govori predsjednik Pripravnog Odbora g. direktor M i j o P o l j a k. Djeca pozdravljaju preuzv. g. Nuncija i nude ga kruhom i soli. Visoki gosti, predstavnici vlasti, konzularni zbor i predstavnici društava kreću automobilima u grad do pred katedralu: Vojvode Putnika ulicom, Aleksandrovom ulicom, Prijestolonasljednika Petra ulicom, Preradovićevom ulicom, Kralja Petra ulicom i Strossmayerovom ulicom. Pred katedralom dočekuju goste kler, hrvatska i katolička društva pod zastavama, mladež svih gradskih škola i građanstvo.

Nuncija i predstavnike Episkopata pozdravlja preuzv. g. nadbiskup Dr. I v a n Š a r i ć i jedna djevojčica, a zatim je u katedrali liturgijski doček, nakon kojega visoki gosti u automobilima odlaze u nabiskupski dvor. Katedralski zbor Sv. Cecilije pjeva četveroglasni »Ecce sacerdos magnus« od Thielena uz pratnju truba.

5 s a t i p o p o d n e: *Svečano otvorenje Kongresa u katedrali* u prisutnosti preuzv. g. Nuncija i biskupa. »Veni Creator«, propovijed i blagoslov. Pontificira i govori preuzv. g. nadbiskup Dr. I v a n Š a r i ć. Pjeva katedralni zbor Sv. Cecilije »Veni Crea-

tor« od Witta i »Tantum ergo« od Gollera. Na koncu pjeva čitava crkva »Do nebesa«.

8 s a t i n a v e č e r: *Duhovni koncerat istočnih staroslovenskih crkvenih napjeva u katedrali.* Pjeva »Ćirilo-Metodov kor« iz Zagreba, a zborovima ravna g. Boris Komarevski.

Na p r o g r a m u su:

1. *Čajkovski: Vjeruju.*
2. *Pančenko: Vo carstviji tvojem.*
3. *Kedrov: Ot junosti moeja.*
4. *Bortnjanski: Skaži mi Gospodi.*
5. *Lomakin: Iže heruvimi br. 9.*
6. *Bortnjanski: Blažen muž.*
7. *Nikolski: Svjete tihii.*

U l a z n i c e su: stolica u prezbiteriju 30 Din., stolica u crkvenoj lađi 20 Din., stajanje 10 Din.

Tekstovi i tumačenje nalaze se u posebnom člančiću.

PETAK, 3. VI.

6 s a t i u j u t r o: *Budnica glazbi.*

7 s a t i u j u t r o: *Procesija djece* osnovnih škola od Zavoda Sv. Vinka do Zavoda Sv. Josipa Aleksandrovom ulicom, Prijestolonasljednika Petra ulicom, Trgom Fra Grge Martića, Karadžićevom i Petrakinom ulicom.

7.30 s a t i u j u t r o: *Zajednička pričest mladeži.* Pričest djece u vrtu Zavoda sv. Josipa drži preuzv. g. Apostolski Nuncij Msgr. H e r m e n e g i l d o P e l l e g r i n e t t i. Propovijeda vlč. g. F r a n j o K r a l i k, nadbiskupski tajnik, o temi: »*Euharistijsko Srce Isusovo — prijatelj malenih*«. Pričest odraslije muške mladeži u katedrali sa prigodnom propovijeđu

drži preuzv. g. Dr. *J o s i p S r e b r n i ć,* biskup krčki. Pričest ostale muške mladeži u sjemenišnoj crkvi sa prigodnom propovijeđu drži preuzv. g. fra J o z o G a r i ć, biskup banjalučki. Pričest ženske mladeži u franjevačkoj crkvi sv. Ante sa prigodnom propovijeđu drži preuzv. g. fra A l o j z i j e M i š i ć, biskup mostarski. Tema je prigodne propovijedi: »*Euharistija — izvor nutarnjeg posvećenja*«.

9 s a t i p r i j e p o d n e: *Grkokatolička arhirejska svečana liturgija sv. Ivana Zlatoustog u katedrali.* Pontificira i propovijeda o temi: »*Euharistijsko Srce Isusovo — Kralj i središte sviju srdaca*« preuzv. g. Dr. D i o n i z i j e N j a r a d i, vladika križevački. Pjeva »Ćirilo-Metodov kor« iz Zagreba pod ravnanjem g. Borisa Komarevskog. Tumačenje nalazi se u posebnom člančiću.

11.30 s a t i p r i j e p o d n e: *Otkriće spomenika blagopok. nadbiskupu Stadleru u katedrali.* Spomenik otkriva uz prigodni govor preuzv. g. nadbiskup Dr. I v a n Š a r i ć. U ime drugih hrvatskih krajeva govori preuzv. g. Dr. A n t u n B a u e r, nadbiskup zagrebački i predsjednik biskupskih konferencija. Deklamuje bogoslov I v a n T r o b e n t a r. Pjeva zbor bogoslova: (Stanko Premrl: »Nadbiskupu Stadleru«), »Ćirilo-Metodov kor« iz Zagreba (Bortnjanski: »Sej den« — Ovo je dan«) i Hrvatsko pjevačko društvo »Trebević« iz Sarajeva (Čanić: »Nadgrobnica«).

3.30 s a t i p o p o d n e: *I. javno kongresno zborovanje u Narodnom Kazalištu.* Izbor predsjedništva. Pozdrav predsjednika. Pozdravi delegata i čitanje brzojava. Referati: »*Euharistija u povijesti Bosne i vrhbosanske nadbiskupije*« — Dr. D r a g u t i n K a m b e r, kateheta, Sarajevo; i »*Euharistija i ka-*

ritas« (Nebeski i zemaljski kruh kršćanina) — Dr. Mijo Andrić, tajnik Grad. Štedionice, Sarajevo.

6 sati navečer: *Svečani pontifikalni blagoslov u katedrali.* Pontificira preuzv. g. fra Alojzije Mišić, biskup mostarski. Propovijeda o temi: *»Naša nada i naša pobjeda u Euharistiji«* preč. O. fra Petar Vlašić, konzultor i delegat preuzv. g. Nadbiskupa beogradskog. Pjeva katedralni zbor Sv. Cecilije: četveroglasne litanije Srca Isusova za mješoviti zbor uz pratnju gudalačkog orkestra od J. Grubera; »Jesu dulcis memoria« (četveroglasno) od B. Kothe-a; i »Tantum ergo« (četveroglasno) od F. Matejovskog.

O istoj temi propovijedaju kod blagoslova: u sjemenišnoj crkvi: O. Nikola Buljan D. I., Zagreb, (za mušku mladež); u crkvi Kraljice Sv. Krunice Krunoslav Draganović, kateheta, Sarajevo, (za žensku mladež); u crkvi Sv. Vinka Dr. Petar Čule, bilježnik biskupske kancelarije, Mostar, (za građanstvo); u župskoj crkvi u Novom Sarajevu Stjepan Prgomet, dekan i župnik, Crkvica, (za građanstvo); a u franjevačkoj crkvi Sv. Ante propovijeda O. fra Ante Nižić, trećoredac, Zagreb, o istoj temi s posebnim osvrtom na »Počasnu Stražu Srca Isusova«, za članove i prijatelje »Počasne Straže«.

8½ sati navečer: *»Tajna svete mise« od Calderona-Soljačića-Šarića, duhovna simboličko-alegorijska igra u Narodnom Kazalištu.* Izvode učenice Zavoda sv. Josipa čč. ss. Kćeri Božje Ljubavi, uz pjevanje mise od Köstingera i uz pratnju orkestra Vojne Glazbe. Na koncu pjevaju svi »Tebe Boga hvalimo«.

Komad je izrađen na podlozi klasične duhovne igre, što ju je pod istim naslovom napisao veliki katolički španjolski dramatičar iz 17. stoljeća Calderon de la Barca, a upotpunjen je ulomcima iz lijepe alegorijske »Mise« od prof. Marka Soljačića, koja se je izvodila u Zagrebu na Euharistijskom kongresu g. 1930., te recitacijom nekih pjesama iz prekrasnog pjesničkog ciklusa nadbiskupa Dra Ivana Šarića pod naslovom: »Missa poetica« (Misa u pjesmi).

Čitava je igra simboličko-alegorijski prikaz »Tajne Vjere« (Mysterium fidei), najuzvišenijeg otajstva kršćanstva, svete Euharistijske Misne Žrtve.

Krasan pjesnički tekst, što se recituje ili pjeva, pa onda akcije i kretnje, kojima zborovi popraćuju tekst, i konačno pjevanje mise iza pozornice i glazbena pratnja, sve se to slijeva u jedan neobično snažan religiozni efekat.

Gluma se sva razvija na podlozi misnog obreda, od Confiteora na početku mise, pa preko Kyrie eleison, Glorije, Evanđelja, Creda, Prikazanja, Sanctusa, Pretvorbe, Benedictusa, Pater Noster, Agnus Dei, i Pričesti do Ite, Missa est. Nosioci su joj s jedne strane Anđeli oko oltara, s Anđelom Đakonom i Anđelom Podđakonom na čelu, te Svjetlonoše s gorućom luči u ruci (luč je simbol vjere) i paževi, vjesnici milosrđa, koji svi navješćuju i slave Tajnu Božju, tumače je i kod nje posreduju i poslužuju, a s druge strane pokajnici, ili bolje zbor pokajnika, njih 12, ispred 12 plemena Božjega naroda, predstavnici grješnog čovječanstva, što po svetoj Misnoj Žrtvi prima oproštenje i približuje se Bogu.

Prekrasnom gradacijom razvije se u »Tajni« najprije misao kajanja i čežnje za Božjim Životom i Veličanstvom po nadi (Gloria), vjeri (Credo) i molitvi (Prikazanje) sve do

Pretvorbe, gdje ti afekti kulminiraju, da se onda u drugom dijelu preliju u duboku zahvalnost, žarku molitvu (Pater Noster), mir i ljubav (Agnus Dei), te zanosnu, svetu radost blizine Božje u Pričesti i zahvali. Kod Glorije silazi u duše pokajnika Milost u pramu blage svjetlosti, a kod Pretvorbe dolazi na oltar samo Božanstvo u sjajnim sunčanim zrakama.

Inscenacija će biti, kako i dolikuje, jednostavna, ali baš u toj jednostavnosti, sa velikim križem u sredini i sa oduhovljenim i ukusno kostimiranim figurama, veličanstvena i duboko impresivna.

Izvode učenice Ženske Učiteljske Škole, Ženske Građanske Škole i Osnovne Škole iz Zavoda sv. Josipa čč. sestara Kćeri Božje Ljubavi. Misu (od Köstingera) pjeva za scenom zavodski zbor učiteljskih pripravnica uz pratnju orkestra sarajevske Vojne Glazbe.

Lica:

Anđeo đakon: Libuša Fiala.

Anđeo poddđakon: Emilka Fiala.

Pokajnici: Marija Kovačić, Miljenka Bebić), Katarina Cvetko, Vinka Antičević, Dinka Zaninović, Ljubica Petković, Anica Petković, Franjka Goić, Antica Kordić, Jelka Čezo, Štefica Šarić, Julija Perić.

Svjetlonoše: Mira Ivanović, Katica Jukić, Marica Čeljan, Ana Misilo, Branka Pregernig, Franciska Nagy, Antonija Grajžar, Nevenka Konjevod, Vesna Brajević, Ana Hable, Katica Petrović, Romilda Račić.

Paževi (Vjesnici milosrđa): Katica Abianec, Dragica Balić.

Anđeli. Glas iz neba.

Cijene su ulaznicama: mjesto u loži 30 Din. (cijela loža 120 Din.); fotelj 30 Din.; mjesto u parketu, I.—IV. red: 20 Din.; mjesto u parketu, V. red i dalje: 15 Din.; mjesto na balkonu 15 Din.; mjesto u parteru 10 Din.; stajanje 5 Din.

Ista ova predstava davaće se za đake i omladinu iz Sarajeva u srijedu, 1. VI., u 4 sata popodne, uz slijedeće snižene cijene: mjesto u mezaninskoj loži 12 Din. (cijela loža 50 Din.); mjesto u loži sa strane 10 Din. (cijela loža 40 Din.); fotelj 10 Din.; mjesto u parketu 8 Din.; mjesto na balkonu 8 Din.; mjesto u parteru 6 Din.; stajanje 3 Din.

SUBOTA, 4. VI.

6 sati ujutro: *Budnica glazbi.*

7.30 sati ujutro: *Mise i propovijedi za omladinu* u sjemenišnoj crkvi (muška mladež) i u crkvi Kraljice Sv. Krunice (ženska mladež). Propovijedaju: u sjemenišnoj crkvi Msgr. Dr. Josip Gunčević, profesor-kateheta, Zemun, a u crkvi Kraljice Sv. Krunice Dr. Đuro Gračanin, kateheta, Sarajevo, o temi: »*Euharistija — glavna snaga modernog apostolata.*

9 sati prije podne: *Svečana pontifikalna misa u katedrali.* Pontificira preuzv. g. Dr. Kvirin Klement Bonefačić, biskup splitski; a propovijeda o temi: »*Euharistija — život Crkve katoličke*« preuzv. g. Dr. Antun Akšamović, biskup bosansko-srijemski. Pjeva katedralni zbor Sv. Cecilije kombinovanu misu od Grubera: Kyrie, Sanctus, Benedictus i Agnus Dei iz »Pastoral-Messe«,a Gloria i Credo iz »Missa sollemnis«.

11 sati prije podne: *Križarska Akademija u Narodnom Kazalištu.*

Program je:

1. »*Omladina vjeri i narodu*« — govori Dr. Ivo Protulipac, vođa Velikog Križarskog Bratstva, Zagreb.

2. »*U Križu je spas*« — simbolička igra — izvo- sarajevske Križarice.

3. Ivan Ev. Šarić: »*Za Kristom*« — deklamira brat Anto Franjković.

4. Fauré: »*Crucifix*«, duett — pjevaju g. Julije Nevřala i gđica Antonija Christen.

5. »*Križarstvo u svijetu i kod nas*« — referira br. Franjo Lukić.

6. Haydn: »*Adagio*«, gudalački kvartet — izvode Ljudevit Dobronji (I. violina), Dinko Vidović (II. violina), Branko Grgić (viola) i Dobroslav Brkić (čelo).

7. Isidor Poljak: »*U osvit*« — deklamira s. Mira Ivanović.

8. Bortnjanski: »*Slava va višnjih Bogu*« — pjeva četveroglasni mješoviti zbor Sv. Cecilije.

Između pojedinih točaka *svira zagrebačka Križarska Glazba*. Na koncu pjevaju svi »Hoćemo Boga«.

Cijene su ulaznicama: mjesto u loži 20 Din. (cijela loža 100 Din.); fotelj 20 Din.; parket 15 Din.; parter 10 Din.; balkon 10 Din.; stajanje 5 Din.

2 sata poslije podne: *Svećenički sastanak* u auli Bogoslovskog sjemeništa. Referišu: O. Ivan Petar Bock D. I., bogoslov. profesor iz Sarajeva (»Euharistija i svećenik«), O. Fra Leonard Bajić, franjevac iz Zaostroga (»Svjetska svećenička zajednica prijatelja Srca Isusova«) i Franjo Kralik, nadbiskupski tajnik iz Sarajeva (»Naš rad za svećenički podmladak«).

3.30 sati poslije podne: *II. javno kongresno zborovanje u Narodnom Kazalištu.* Referati su: »*Euharistija i obnova kršćanskih obitelji s posebnim obzirom na vjersku izobrazbu puka*« — Dr. fra Kazimir Ivić, direktor Velike franjevačke gimnazije, Visoko; »*Štampa i njezin socijalni utjecaj*« — Dr. Josip Andrić, urednik »Društva Sv. Jeronima«, Zagreb; i »*Mir naroda po Euharistiji*« — Bogoljub Strižić D. I., bogosl. profesor, Sarajevo.

6 sati navečer: *Svečani pontifikalni blagoslov u katedrali.* Pontificira preuzv. g. fra Jozo Garić, biskup banjalučki. Propovijeda o temi: »*Euharistija i Marija*« preuzv. g. Dr. Josip Carević, biskup dubrovački. Pjeva katedralni zbor Sv. Cecilije četveroglasne litanije Srca Isusova od Hadrovića, »U slavu Sv. Srca« od Hladnika i »Tantum ergo« od Lindnera. Na koncu pjevaju svi »Zdravo Djevo«.

O istoj temi propovijedaju kod blagoslova: u sjemenišnoj crkvi: Msgr. Dr. Ilija Violoni, dekan i župnik, Brčko, (za mušku mladež); u crkvi Kraljice Sv. Krunice Msgr. Dr. Milan Beluhan, supsidijar Sv. Marije, Zagreb, (za žensku mladež); u crkvi Sv. Vinka Dr. Nikola Bilogrivić, župnik, Bosanska Gradiška, (za građanstvo); u župskoj crkvi u Novom Sarajevu Dr. fra Leon Petrović, franjevac, Mostar, (za građanstvo); a u franjevačkoj crkvi Sv. Ante propovijeda O. fra Arkanđeo Grgić, župnik, Tuzla, o sv. Anti, prilikom početka devetnice.

8 sati navečer: *Povorka kroz grad s bakljadom i podoknica biskupima* pred palačom »Napretkove Zadruge«. Svrstavanje je u 7 i po sati. Gosti (Če-

hoslovaci, Slovenci, seljanke, seljaci, građanke, građani) se skupljaju u Dalmatinskoj ulici kod Hipotekarne Banke; pjevačka društva (Sveta Cecilija, Ćirilo-Metodov kor, «Hrvoje«, »Vlašić«, »Trebević«, i t. d.) sa svojim zastavama u Sokolskoj ulici iza Hipotekarne Banke; a iza njih u Sokolskoj i u Koroščevoj ulici sarajevska hrvatska i katolička društva (Križarice, druga odraslija ženska mladež, Kongregacije djevojaka, građanki, gospođica, učiteljica, gospođa, Hrvatsko katoličko žensko udruženje, Hrv. žena, Pripravni kongresni odbor, Središnja uprava »Napretka«, »Napretkova Zadruga«, Savez hrv. selj. zadruga, Hrvatski Radiša, Hrvatski klub, Slovenski klub, Podružnice »Napretka« iz Sarajeva i Novog Sarajeva, Hrvatska čitaonica iz Novog Sarajeva, Društvo hrvatskih katoličkih muževa, Društvo Sv. Ante, Kongregacija gospode, Kongregacija građana, Treći Red), te ostalo građanstvo. Konjanici (seljački) se sakupljaju u Sokolskoj pokrajnjoj ulici, uz desno krilo Hipotekarne banke. Povorka kreće od Hipotekarne Banke Aleksandrovom ulicom, Prijestolonasljednika Petra ulicom, Trgom fra Grge Martića, Strossmayerovom ul., Kralja Petra ul. i Aleksandrovom ul. do palače »Napretkove Zadruge«. Nuncija i biskupe pozdravljaju gg. Anto Alaupović, predsjednik S. U. Hrv. kult. društva »Napretak«, i Dr. Zdravko Šutej, potpredsjednik Mjesnog pripravnog odbora. Pjevaju: Mješoviti zbor Hrv. pjevačkog društva »Trebević« »Hrvatom« od V. Novaka, a muški zborovi »Trebevića«, »Vlašića i »Hrvoja« »Bog i Hrvati« od V. Novaka; oboje pod ravnanjem g. Ivana Demetra, zborovođe »Trebevića«.

12 sati u noći: *Ponoćke u svim crkvama.* U katedrali svečana pontifikalna ponoćka. Pontificira preuzvišeni g. Dr. Nikola Dobrečić, nadbiskup-primas barski. Propovijeda o temi: *»Česta i naknadna sv. pričest«* preč. O. Markolin Knego, provincijal dominikanaca i delegat preč. o. dominikanskog generala, Split. Pjeva katedralni zbor Sv. Cecilije »Missa Loretta« od Řihovskog.

NEDJELJA, 5. VI.

6 sati u jutro: *Budnice glazbi.*

7 sati u jutro: *Zajednička misa i pričest svih sarajevskih Marijinih kongregacija u sjemenišnoj crkvi.*

9 sati prije podne: *Svečana pontifikalna služba Božja pred katedralom,* na Trgu fra Grge Martića. Sva društva prisustvuju misi korporativno i sa zastavama, po rasporedu, koji će odrediti redatelji. Sakupljanje počinje već u 8 sati. Biskupi i kler dolaze na misu u procesiji iz nadbiskupskog dvora kroz Prijestolonasljednika Petra ulicu. Pontificira preuzv. g. Apostolski Nuncij Msgr. Hermenegildo Pellegrineti, a propovijeda preuzv. g. Dr. Ivan Šarić, nadbiskup vrhbosanski, o temi: *»Charitas Christi urget nos«* (Ljubav nas Kristova tjera). Poslije mise podjeljuje preuzv. g. Nuncij posebni *papinski blagoslov,* a iza toga pjevaju svi »Do nebesa«. »Jubilarnu Misu« od Noel-a Daross-a pjeva veliki prigodni mješoviti zbor pod ravnanjem g. Ivana Demetra, zborovođe Hrv. pjev. društva »Trebević«, uz pratnju orkestra.

Za slučaj kišna vremena držaće se misa u katedrali.

11 sati prije podne: *III. javno kongresno zborovanje na trgu pred katedralom.* Počinje odmah

iza svršetka mise. Referati su: »*Slava naše prošlosti i nada naše budućnosti uz Euharistiju, Crkvu i Papu*« — preuzv. g. Dr. Josip Srebrnić, biskup krčki i predsjednik permanentnog narodnog odbora za Euharistijske kongrese; i »*Katolička dosljednost i neustrašivost*« — Dr. Ivo Protulipac, odvjetnik, Zagreb. Iza prvog referata pjeva se papinska himna: »Pjesmo naša, mila, sveta«, a iza drugog »Hoćemo Boga«.

Za slučaj kišna vremena držaće se zborovanje u Narodnom kazalištu, u 11 sati.

4 sata poslije podne: *Svečana teoforična procesija*. Svrstavanje počinje već u 3 sata. Sakupljaju se: 1. Zavodi »Betlehem« i »Egipat« u Aleksandrovoj ulici do pročelja Zemaljske Banke; 2. »Zavod Sv. Augustina« u Sulejmanovoj ulici; a odmah iza njega Zavod Sv. Josipa, s nastavkom u Ćemaluši ulici; 3. Zavod Sv. Vinka u Dženetića Mustafe ulici; 4. Državne osnovne škole redom u prvoj ulici Gajeva trga, pokraj tržnice, s donje strane; 5. Državne ženske i muške građanske škole u drugoj ulici Gajeva trga, pokraj tržnice, s gornje strane, od katedrale; 6. ženska i muška učiteljska škola, ženska gimnazija, II. i I. muška gimnazija u Aleksandrovoj ulici od tržnice do katedrale; 7. Učesnici iz Čehoslovačke i Slovenije u Aleksandrovoj ulici iza katedrale; 8. Učesnici iz biskupija izvan Bosne i Hercegovine, i to ovim redom: Srbija, Vojvodina, Dalmacija, Hrvatska, te na koncu biskupija bosansko-srijemska (đakovačka), u Vuka Karadžića ulici, pa dalje Čemerlinom do Nadbiskupskog bogoslovskog sjemeništa; 9. Učesnici iz biskupija banjalučke i mostarske u Petrakinoj ulici od Zavoda Sv. Augustina do Zavoda Sv. Josipa; 10. Učesnici iz nadbiskupije vrhbosanske, po arhiđakonijama i dekanijama sa sarajevskom dekanijom na koncu (travnička, bugojanska, žepačka, kreševska, ramska, sutješka, derventska, tuzlanska, usorska, brčanska, doborska, šamačka, sarajevska), a za njima sarajevska vjerska i nacionalna društva (Križari, Križarice, kongregacija djevojaka, kongregacija gospođica, kongregacija građanki, kongregacija građana, Treći red sv. Franje, »Hrvatska žena«, »Hrvatsko Katoličko žensko Udruženje«, Društvo hrv. kat. muževa«, Društvo Sv. Ante, Napretkova podružnica iz Sarajeva) u Aleksandrovoj ulici prema čaršiji; 11. Djevojčice u bjesini u ulici Trga fra Grge Martića sa strane katedrale, gdje je sakristija, i to do Aleksandrove ulice djevojčice sa simbolima, a prema trgu djevojčice s cvijećem iz Zavoda Sv. Vinka; 12. Zbor Sv. Cecilije, Ćirilo-Metodov kor iz Zagreba, još nenajavljena pjevačka društva, »Hrvoje«, »Vlašić«, »Trebević«, kongregacija učiteljica i gospođa, te redovnice u drugoj ulici Trga fra Grge Martića uz katedralu; 13. Episkopat, svećenstvo, honoracije (Pripravni kongresni odbor, Središnja Uprava »Napretka«, »Napretkova Zadruga«, Savez hrv. seljačkih zadruga, Hrvatski Radiša, Hrvatski klub, Slovenski klub, Kongregacija gospode) i građanstvo na Trgu fra Grge Martića pred katedralom.

Sve skupine gledaju prema Aleksandrovoj ulici i od nje se redaju.

Konjanici (seljački) skupljaju se u Prijestolonasljednikovoj ulici do Jelića ul.

Episkopat i svećenstvo dolaze na Trg Prijestolonasljednika Petra ulicom iz nadbiskupskog dvora.

Procesija kreće točno u 4 sata popodne od Zemaljske Banke Aleksandrovom ulicom, Banskim

trgom, Miss Irby ulicom, Kralja Petra ulicom, Gimnazijskom ulicom, Obalom do Latinskom Mosta, Kralja Petra ulicom i Strossmayerovom ulicom pred katedralu. Procesiju vode preuzv. g. N u n c i j i preuzv. g. Dr. A n t u n B a u e r, nadbiskup zagrebački.

Nakon procesije posveta Srcu Isusovu, »Tebe Boga hvalimo« i »Tantum ergo« na oltaru pred katedralom. »Tantum ergo« od Gollera pjeva prigodni veliki mješoviti zbor. Na koncu se pjeva »Do nebesa«. Episkopat i kler odlaze u nadbiskupski dvor putem, kojim su i došli.

Za slučaj kišna vremena držaće se mjesto procesije pontifikalni blagoslovi u svim crkvama.

U p o n e d j e l j a k, 6. VI., prije podne posjetiće preuzv. gg. Biskupi Nadbiskupsko bogoslovsko sjemenište, gdje će im prirediti Akademiju Bogoslov. zbor »Stadler«. Isti dan po podne biće skupni izlet na Polje Srca Isusova u Mladicama kod Sarajeva.

OPASKE.

Presveto će biti izloženo sva tri glavna kongresna dana, od petka do nedjelje, u katedrali preko cijeloga dana, osim kad su funkcije, a od 4. na 5. VI. i kroz čitavu noć.

Kod svih pontifikalnih misa biće uvijek i svečani ulaz pontifikanta u katedralu, uz sviranje glazbe.

Jutarnje mise biće u svim sarajevskim crkvama svaki dan od 5 sati pa dalje.

Večernji blagoslovi u crkvama izvan katedrale u petak i u subotu biće ovim redom: u sjemenišnoj crkvi u 5 sati; u župskoj crkvi u Novom Sarajevu i u crkvi Kraljice Sv. Krunice u 6 sati; u franjevačkoj crkvi Sv. Ante u 6½ sati; u crkvi Sv. Vinka u 7 sati.

Katedralnim zborom »Sv. Cecilije« ravna vič. g. Dr. Anto Livajušić.

Sve funkcije u katedrali i pred katedralom prenosiće zastupnik Philips-radio fabrikata g. M. Markičević iz Sarajeva (Strossmayerova ul.) **preko mikrofona i pojačala na megafone,** koji će za katedralnih funkcija stajati pred katedralom na Trgu fra Grge Martića i pred Zemaljskom Bankom u Aleksandrovoj ulici, a za funkcija pred katedralom stajaće osim toga pred hotelom »Central«.

Kod svečane pontifikalne mise pred katedralom najavljivaće se trubom dolazak Episkopata, te podizanje i pričest.

Glavne kongresne funkcije i Pozdrav anđeoski popratiće topovski hici.

Crkveni dostojanstvenici na Kongresu.

(17 biskupa)

Svetoga Oca Papu Pija XI. predstavlja na Kongresu apostolski nuncij u Beogradu preuzv. g. Msgr. **Dr. Hermenegildo Pelletrignetti,** naslovni nadbiskup adanski.

Iz Zagreba prisustvuje Kongresu preuzv. g. **Dr. Antun Bauer,** nadbiskup zagrebački i predsjednik Biskupskih konferencija, sa svojim pomoćnim biskupom, preuzv. g. **Dr. Franjom barunom Salis-Seewisom.**

Iz Đakova doputovao je preuzv. g. **Dr. Antun Akšamović,** biskup bosansko-srijemski, u pratnji više svojih kanonika i svećenika. Iz njegove (đakovačke) biskupije razmjerno je najviše posjetnika Kongresa od izvanbosanskih krajeva. Sam preuzv. g. biskup Dr. Akšamović zauzeo se je toplo, da na Kongres dođe što više njegovih vjernika, pa da se tako očituju časne povjesne veze, koje njegovu biskupiju spajaju sa katoličkom Bosnom. Negda su naime (od 14. stoljeća pa sve do osvojenja Bosne po

Turcima i još kasnije) bosanski biskupi stolovali u Đakovu, radi čega je i dan danas službeni titul đakovačkog biskupa: bosanski. A i velik dio Slavonije i Srijema naseljen je Bosancima, koji su bježali ispred Turaka. To je bio i glavni razlog, zašto su se đakovački biskupi, osobito slavni biskup Strossmayer, uvijek puno zanimali za Bosnu i obilato pomagali katoličku stvar u Bosni, napose pod konac turske vladavine.

Iz Križevaca prisustvuje Kongresu grkokatolički vladika preuzv. g. **Dr. Dionizije Njaradi** s čitavom kitom grkokatoličkih svećenika iz Hrvatske i sjeverne Bosne. On će držati na Kongresu i svečanu arhijerejsku (biskupsku) liturgiju u istočnom obredu u katedrali, na Petak Srca Isusova, dne 3. lipnja o. g., u 9 sati prije podne sa propoviјеđu. Liturgija će biti izvedena s najvećim sjajem, što ga poznaje istočna crkva.

Od dalmatinskih biskupa najavili svoj dolazak: preuzv. g. **Dr. fra Jerolim Mileta,** biskup šibenski i apostolski administrator jugoslavenskog dijela zadarske nadbiskupije, preuzv. g. **Dr. Kvirin Klement Bonefačić,** biskup splitsko-makarski iz Splita, preuzv. g. **Msgr. Miho Pušić,** biskup hvarski iz Hvara, te preuzv. g. **Dr. Josip Carević,** biskup dubrovački iz Dubrovnika. Kotorski biskup preuzv. g. Msgr. Franjo Uccelini ispričao se, da lično ne može doći zbog starosti i slabosti, ali ga na Kongresu zastupa njegov generalni vikar i prepozit presvj. g. Msgr. Antun Milošević.

Sa otoka Krka prisustvuje Kongresu preuzv. g. **Dr. Josip Srebrnić,** biskup krčki i predsjednik permanentnog nacionalnog Odbora za Euharistijske kongrese.

Iz Slovenije prisustvovaće Kongresu: preuzv. g. **Dr. Anton Bonaventura Jeglič,** naslovni nadbiskup i bivši knezbiskup ljubljanski, iz Gornjeg Grada, preuzv. g. **Dr.**

Gregorij Rožman, knezbiskup iz Ljubljane, a mariborskog knezbiskupa Dra Andreja Karlina zastupaće kanonici Franc Čast i Dr. Jožef Mirt.

Iz Bara u Crnoj Gori dolazi nadbiskup barski i primas Srbije preuzv. g. **Dr. Nikola Dobrečić.**

Iz Bosne i Hercegovine biće kao domaćini Kongresa prisutni svi biskupi: preuzv. g. **Dr. Ivan Šarić,** nadbiskup vrhbosanski (Sarajevo), preuzv. g. **fra Alojzije Mišić,** biskup mostarsko-duvanjski i trebinjski, i preuzv. g. **fra Jozo Garić,** biskup banjalučki

Beogradski nadbiskup preuzv. g. O. Ivan Rafael Rodić ispričao se, da neće moći doći zbog puta na Euharistijski kongres u Dublin, pa će ga na našem Kongresu zastupati njegov konzultor preč. O. fra Petar Vlašić.

Subotički biskup preuzv. g. Msgr. Lajčo Budanović ispričao se, također zbog puta u Dublin, a senjski kapitularni vikar presvj. g. Dr. Ivan Starčević zbog Euharistijskog kongresa u Ogulinu.

Ispričao se je i zagrebački pomoćni biskup preuzv. g. Dr. Dominik Premuš.

Prema tome Kongresu će prisustvovati skoro svi biskupi iz naše države (17), a ono nekoliko odsutnih biće prisutno po svojim delegatima.

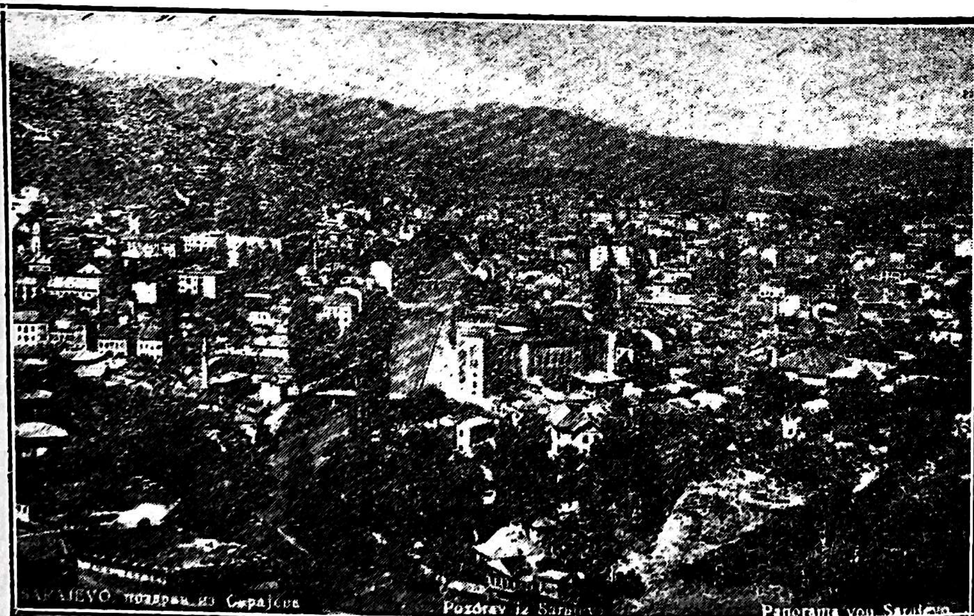
Od stranih crkvenih dostojanstvenika dao se je zastupati na Kongresu nadbiskup iz Olomuca u Moravskoj (Čehoslovačka) preuzv. g. Dr. Leopold Prečan po provincijalu Družbe salvatorijanaca u Čehoslovačkoj O. Fakundu Petereku, a isto su se tako dali zastupati generali redova iz Rima: franjevački general O. Bonaventura Marrani po preč. O. Dr. fra Teofilu Harapinu, franjevačkom provincijalu iz Zagreba, isusovački general O. Vladimir Ledochowski po svom generalnom asistentu iz Rima preč.

O. Antunu Prešerenu, te dominikanski general O. Martin Gilett po preč. O. Markolinu Knegi, dominikanskom provincijalu iz Splita.

A prisustvovaće Kongresu i više redovničkih provincijala: franjevački provincijal iz Sarajeva preč. O. fra Marijan Marić, franjevački provincijal iz Mostara preč. O. Dr. fra Dominik Mandić, isusovački provincijal iz Zagreba preč. O. Anđelko Jurić, te provincijal konventualaca iz Zagreba preč. O. Dr. fra Bernardin Polonijo.

Osim toga je najavilo svoj dolazak dosta mitronosnih prelata.

Svim tim visokim gostima neka bude u našoj sredini sretan i ugodan boravak! I svima im unaprijed pozdrav, poklon i hvala i od Pripravnog Odbora i od svega katoličkog Sarajeva!

Panorama Sarajeva.

Izložba crkvenog ruha.

Oltarsko društvo katoličkih gospođa priredilo je vrlo bogatu i lijepu izložbu crkvenog ruha, kakve Sarajevo nije još vidjelo. Velika dvorana zavoda sv Josipa ispunjena je do zadnjeg kutića radovima katol. zavoda i gospođa iz Sarajeva i drugih mjesta. Izložba je otvorena kroz sve kongresne dane od 8—12 i od 3—6 sati poslije podne; u nedjelju samo poslije podne od 2—4 sata. Ulaznica 1.— Dinar.

Svečana arhijerejska liturgija.

preuzv. Dr. Dionizija Njaradija, vladike križevačkog, održaće se uz puni ceremonijal i sjaj prvi dan Kongresa, u petak 3. lipnja u 9 sati u sarajevskoj katedrali. Asistenciju će činiti 10 grkokatoličkih svećenika. Preuzv. vladika ulazi svečano u crkvu, a kor ga pozdravlja u originalnoj staroslavenskoj i starogrčkoj tekstaciji: »Ot vostok solnca do zapad hvalno imja Gospodnje...« »Ton despoten kai arhierea emon kirie eis pola ete despota...«

Divna liturgija sv. Ivana Zlatoustoga razviće se pred nama u svoj svojoj ljepoti i punom sjaju, kakva još nije vidjelo Šeher-Sarajevo, a i cijela ga država rijetko kada vidi. Najprije dolazi »Liturgija oglašenih« sa ektenijama (»Mirna«, »Mala«, Suguba«, »Za usopše«, »Za oglašene«) tri antifone i »Blažena«. — U »Liturgiji vjernih« dolazi po redu »Vhod s časnim Darovima«, »Ektenija prozbena«, Pretvorba, pa opet »Ektenija prozbena« i Zahvala.

U crkvi će pjevati »Ćirilo-Metodov kor« iz Zagreba komade glasovitih crkvenih kompozitora Bortnjanskog, Lvova, Zajceva, Solovjeva, Čajkovskog, Pančenka, Arhangelska, Verbickog, Vilfajeva i Makarova.

Duhovni koncert.

Prigodom Euharistijskog kongresa daje mladi, ali renomirani Ćirilo-Metodov kor (Kirilo-Metodov hor) duhovni koncert u Prvostolnoj crkvi u četvrtak 2. lipnja u 8 sati navečer. Zborom ravna g. Boris Komarevski, stručnjak na polju istočne slavenske crkvene glazbe i dirigent bivše carske kapele u Kijevu. — Ćirilo-Metodov kor bavi se isključivo crkvenom slavenskom glazbom. Sastavljen je većinom od intelektualaca, a organizovan po uzoru ruskih crkvenih zborova a capella (po pravilniku smije imati najviše 40 članova pjevača). Radi što savršenije muzičke interpretacije vodi se posebna briga oko duhovnog života članova. Za umjetničku stranu crkvenog koncerta i raznih nastupa brine se posebni artistički odbor. Kor uzdržava i posebnu zbornu školu za usavršivanje svojih članova.

Artistički odbor kora držao se načela, da program koncerta mora da bude zaokružena idejna i muzička cjelina. To je i postignuto tako, da program, sastavljen od najboljih djela slavenskih crkvenih glazbenika, odgovara liturgiji i časoslovu jednog dana.

Posebnu pažnju polaže zbor na što savršeniju muzičku interpretaciju i na što jasniju vokalizaciju. Tekst je izražen u klasičnoj staroslavenštini bez primjese rusizama.

Za vrijeme koncerta radi što boljeg ugođaja u crkvi gorjeće samo svijeće na oltarima. Prigodom koncerta ima da vlada potpun mir i tišina, kako to i odgovara dostojanstvu mjesta.

PROGRAM

Duhovnog Koncerta Ćirilo-Metodovog kora iz Zagreba u Katedrali 2. lipnja u 8 sati navečer.

1. Čajkovski: Vjeruju.

(Staroslavenski):

S i m v o l v j e r e

(Hrvatski prijevod):

V j e r o v a n j e

2. Pančenko: Vo carstviji Tvojem (Blažena).

Vo carstviji Tvojem, jegda priideši pomjani nas Gospodi.
Blaženi niščiji duhom, jako tjeh jest carstvo nebesnoje.
Blaženi plačuščiji, jako tiji utješatsja.
Blaženi krotciji, jako tiji nasljedjat zemlju.
Blaženi alčuščiji i žažduščiji pravdi, jako tiji nasitjatsja.
Blaženi milostiviji, jako tiji pomilovani budut.
Blaženi čistiji serdcem, jako tiji Boga uzrjat.
Blaženi mirotvorci, jako tiji sinove Božiji narekutsja.
Blaženi izgnani pravdi radi, jako tjeh jest carstvo nebesnoje.
Blaženi jeste, jegda ponosjat vam, i izždenut vi, i rekut vsjak zol glagol na vi lžušče, mene radi.
Radujtesja i veselitesja, jako mzda vaša mnoga na nebesjeh.

Kad dodješ u kraljestvo svoje, spomeni nas se, Gospodine.
Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljestvo nebesko.
Blaženi, koji plaču, jer će se utješiti.
Blaženi krotki, jer će posjedovati zemlju.
Blaženi, koji gladuju i žedjaju pravde, jer će se nasititi.
Blaženi milosrdni, jer će biti pomilovani.
Blaženi čisti srcem, jer će Boga gledati.
Blaženi mirotvorci, jer će se sinovi Božji nazvati.
Blaženi prognani pravde radi, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.
Blaženi vi, ako vas pogrde i usprogone i reku na vas svakojake zle riječi lažući, mene radi.
Radujte se i veselite, jer je vaša nagrada velika na nebesima.

(STANKA.)

3. Kedrov: Ot junosti moeja.

Ot junosti moeja mnogija borjut mja strasti no sam mja zastupi i spasi Spase moi.
Nenavidjaščii Siona posramitesja od Gospoda, jaka trava bo ognem budete izsohše.
Svjatim Duhom vsjaka duša živisja i čistotoju vozvišaetsja, svjetlejetsja troičeskim jedinstvom svjaščenotainje.

Od mladosti moje mnoge me muče strasti (napasti), ali Ti me, Gospode zaštiti sam, i spasi.
Svi, koji nenavidite Siona, bit ćete postidjeni od Gospodina, jer ćete ko trava od ognja usahnuti.
Svetim Duhom živi svaka duša i po čistoći se uzdiže, prosvjetljuje se trojičnim jedinstvom po tajanstvenom posvećenju.

4. Bortnjanski:

Skaži mi Gospodi končinu moju i čilo dnej mojih koje jest, da razumjeju čto lišajutsja az.
Se pjadi položil jesi dni moja i sostav moj jako ničtože pred Toboju!

Obače vsjačeskaja sueta. Ubo obrazom hodit čelovjek obače vsujemjatetsja sokrovi ščestvujet i ne vjest komu soberetja.
Otstavi ot mene rani Tvoja, ot krjeposti bo ruki Tvojeja az isčezoh.
Usliši molitvu moju Gospodi i molenije moje vnuši slez mojih ne premolči.
Oslabimi da počiju prežde daže ne ot idu i ktome ne budu.

(STAN

5. Lomakin: Iže

Iže Heruvimi tajno obrazujušče, i životvorjaščej Trojcje trisvjatuju pjesn pripjevajušče, vsjakoje ninje žitejskoje otložim popečenije. Amin. Jako da carja vsjeh podimem angelskimi nevidimo dorinosima činmi. Aliluja.

6. Bortnjanski:

Blažen muž bojaj sja Gospoda i zapovjedjeh jego, voshoščet zjelo.
Silno na zemlji budet sjemja jego.
Slava i bogatsvo domu jego i pravda jego prebivajet vjek vjeka. Jako kljat sja Gospod Davidu istinuju i ne otveržet sja jeja. Ot ploda čreva Tvojego posaždu na prestoli Tvojem Ašče sohranjat sinove Tvoje zavjet moj i svidjenija moja sija im že naučuja i sinove ih do vjeka sjadut na prestoli Tvojem.
Vragi jego obleku studom na njem že prosvjetet svjatinja moja.

Skaži mi Gospodi.

Kaži mi, Gospodine, konac moj i koliki je broj dana mojih, da uvidim, kako sam ništetan ja.
Evo na pedalj si stavio dane moje i život je moj kao ništa pred Tobom.

Ah sve je ispraznost. Doista kao utvara hoda čovjek. Ta uzalud se muči, zgrče blago i nezna, komu ga sabire.
Makni od mene udarce svoje, jer od jakosti ruke Tvoje izgiboh.
Usliši, Gospodine, molitvu moju, i čuj molbu moju. Ne prešuti suza mojih.
Olakšaj mi da odahnem prije nego otidem i više mene bude.

KA.)

Heruvimi br. 9.

Mi, koji Heruvime tajno predstavljamo i životvornoj Trojici trisvetu pjesan prinašamo, odbacimo sada svaku zemaljsku brigu. Amin! Da bi mogli primiti Cara svih, koga angjeoski zborovi nevidljivo na kopljima nose. Aliluja.

Blažen muž.

Blago čovjeku, koji se boji Gospodina i komu su mile zapovijedi Njegove.
Silno će biti na zemlji potomstvo njegovo.
Slava i bogatstvo njegova doma i pravda njegova trajat će do vijeka. Jer zakle se Gospodin Davidu istinom i ne će od nje otstupiti: Od poroda tvojega posadit ću na prijestolju tvojemu. Ako sinovi tvoji uščuvaju zavjet moj i otkrivenja moja, kojima ću ih naučiti, onda će i sinovi njihovi do vijeka sjedjeti na prijestolju tvojem.
Neprijatelje njegove obući ću u sramotu, a na njemu će procvasti svetost moja.

7. Nikolski:

Svjete tihii svjatija slavi bezsmertnago Otca nebesnago, svjatago, blaženago.
Isuse Hriste, prišedšu na zapad solncu, vidjevše svjet večerni.
Pojem Otca i Sina i svjatago Duha, Boga.
Pojem Otca i Sina i svjatago Duha, Boga.
Dostoin jesi vo vsja vremena pjet biti glasi prepodobnimi, Sine Božji život dajaj: Tim že mir tja slavit.

Spomenik nadbiskupu Stadleru.

Kad se uđe u sarajevsku katedralu, odmah je s lijeve strane uz zid fasade grob prvog nadbiskupa vrhbosanskog blagopokojnog Dra Josipa Stadlera. Grob je uzidan pod crkvenim podom, a krije ga mramorna ploča sa lakonskim natpisom: »Ossa et cineres Dr. Josephi Stadler, Archiepiscopi Vrhbosnensis Primi« — Kosti i pepeo Dra Josipa Stadlera, prvog nadbiskupa vrhbosanskog.

Odmah iza njegove smrti g. 1918. mislilo se, da se tome velikom čovjeku, Ocu katoličke i hrvatske Bosne, digne doličan spomenik. Prikupljala su se pomalo i sredstva. Ali stvar nije išla pravo naprijed, dok nije njegov nasljednik i učenik preuzv. g. nadbiskup Dr. Ivan Šarić odlučio, da u jubilejskoj godini Nadbiskupije konačno ostvari ovu svoju želju i želju svih bosanskih katolika. Počeo je sakupljati darove od pokojnikovih prijatelja i štovatelja, i brzo skupila se potrebita svota. Isprva je mislio na spomenploču u reliefu, no kasnije se odlučio, da spomenik dade izvesti u naravnoj veličini, u bas-reliefu, kako to najbolje odgovara arhitehtonici gotske katedrale.

Svjete tihii.

Svjetlosti blaga, svete slave besmrtnoga Oca nebeskog, svetog, blaženog.
Isuse Hriste! Kad sunce zadje na zapad i kad ugledamo večernju svjetlost.
Veličamo (pjesmom) Oca, Sina i Duha Svetog, Boga.
Dostojan si da Te veličaju kroz sva vremena glasoviti pravednika, Sine Božji! Ti daješ život, pa Te zato slavi svijet.

Izradbu spomenika povjerio je, na savjet umjetničkih krugova, poznatom hrvatskom akademskom kiparu Marinu Studinu iz Splita. Taj ga je još lanjske godine u ljeto izmodelovao u Sarajevu, a onda ga je tokom godine kod kuće u Splitu izradio u kararskom mramoru. Pred nekoliko dana spomenik je kamionom dopremljen iz Splita u Sarajevo i smješten u katedralski zid poviš groba.

Djelo je izrađeno s mnogo serioznosti i umjetničkog smisla, pa su svi stručni krugovi i u Splitu i u Sarajevu posve zadovoljni.

Na reliefu vidi se Stadlerov lik, 180 cm. visok, u stajaćoj pozi, u hermelinskom ornatu, s rukom podignutom na blagoslov. Čovjek dobiva dojam, kao da veliki pokojnik upravo svečano ulazi u crkvu. Lice je Stadlerovo iz prve staračke dobe, markantno izmodelirano i dobro pogođeno. S jedne je strane lika urezana u kamen svjetiljka iz katakomba, a s druge strane njegov biskupski grb. Naokolo je u starokršćanskom ornamentalnom pismu natpis: »Honori et memoriae Dris Josephi Stadler, Archiepiscopi et Metropolitae Vrhbosnensis Primi, cuius nomen perennius quam monumentum« — Na čast i spomen Dru

Dr. Josip Stadler, prvi nadbiskup vrhbosanski.

Josipu Stadleru, prvom vrhbosanskom nadbiskupu i metropoliti, čije je ime trajnije nego spomenik. — A podno spomenika je natpis, što tako snažno karakterizuje Stadlerovo životno djelo: »Ille erat lucerna ardens et lucens« — On je bio luč žarka i svijetla. —

Manji relief s istom glavom, ali izrađen samo kao poprsje, postavljen je u kapeli Nadbiskupovog bogoslovskog sjemeništa.

Križarstvo kod nas i u svijetu.

U programu je našeg Kongresa i »Križarska Akademija«. Priređuju je naši »Križari«. Pa da posjetioci Kongresa znadu, što su oni i koji im je cilj, donosimo ovo nekoliko redaka kao izvadak iz referata, koji će na Akademiji održati g. Franjo Lukić.

Kolijevka današnjeg Križarskog pokreta jest Francuska. Tu je nikao pred 16 godina, da se onda raširi čitavim katoličkim svijetom. Križarstvo je prema tome i najbujnije baš u Francuskoj, toj svojoj kolijevci. Njihovi Križarski kongresi, koje drže svake godine, vrijedni su pažnje. God. 1930. održan je u Nantesu jedan od najposjećenijih križarskih kongresa. Tu je bilo prisutno 6.500 franc. Križara. Organizacije su »Malih Križara« najbrojnije, a po broju članova najjače. Ima ih organizirano 250 hiljada, a odraslih preko 70.000. Njihova je štampa veoma jaka. Križarski časopis »Hostra« ima 9200 pretplatnika, a »Revue Rose« 25.000. Mali pak »Bulltin Križara« ima 206.000 pretplatnika.

U Engleskoj katolici imaju također svoje Križare, koji veoma lijepo napreduju. Napose treba istaknuti Križarsko bratstvo u Larkhallu (Škotska), gdje 350 Križara vrlo živo rade.

U Irskoj se tek u novije doba šire Križari. Propagiraju ih na poseban način revnitelji Apostolata, koji preko svoga glasila »Irski Glasnik« pozivaju sve svoje članove, da budu Križari.

U Portugalu ima 250 Križarskih bratstva i sestrinstva sa 11.000 članova. — Križari nađoše vrlo plodno tlo i u Mađarskoj. Za kratko vrijeme dosegao je njihov broj zamjernu visinu. Ima ih preko 140.000.

Poljaci neobično vole Križare. Oni odgajaju svoj najbolji podmladak baš u Križarima, koji su svoju snagu zasvjedočili na euharistijskom kongresu u Poznanju god. 1930., gdje ih je bilo prisutno preko 6000.

Svi križarski časopisi u svijetu imali su godine 1930. preko 600.000 pretplatnika.

Križarski je pokret kod nas još veoma mlad. Pojavljuje se po prvi put godine 1929. u Zagrebu. Za ove tri godine svoga opstanka raširio se je neobičnom brzinom i pokazao velike rezultate. Križari su najjači u Zagrebu, Hrvatskom Zagorju i u hvarskoj biskupiji. U Bosni do danas ima 8 bratstva. Ukupan broj hrvatskih Križara iznosi oko 6000. Od toga otpada jedna trećina na naše selo, koje pokazuje posebno razumijevanje za križarske ideale, a dvije trećine na gradove i varoši. Dvije trećine društava imade i »Male Križare«. — Paralelno sa križarskim bratstvima rade među ženskom mladeži križarska sestrinstva.

Ovi lijepi uspjesi Križara u svijetu, a napose kod nas, plod su požrtvovnog i nesebičnog rada, koji nam garantira i u buduće još veće uspjehe i razvoj križarskog pokreta.

Toplo preporučujemo svim katolicima ovu uzornu katoličku organizaciju omladine, koja hoće da po Križu i Euharistiji preporodi u katoličkom duhu duše mladeži i odgoji Crkvi dobre oce i majke obitelji, vjerne sinove i odlučne apostole i branitelje.

Tekst pjesama.

Papinska himna

1.

Pjesmo naša mila, sveta,
Grmi sada poput groma,
Da te čuju širom sv'jeta,
Širom našeg slavnog doma.
Čuvaj, Bože, papu Pija,
Našu diku, ponos naš.

2.

On nam poput sunca sije,
On nas grije svojim žarom,
On za pravdu bojak bije,
Nedohitnim svetim marom.
Čuvaj Bože, itd.

3.

Brani nas kô bedem jaki.
Dušmanskih od nasrtaja,
Kod njeg' melem nađe svaki,
U toj doli tužnih vaja.
Čuvaj Bože, itd.

4.

Zalud zlobu na njeg' sipa
Crni pako, vražja jata,
Čvrst do zadnjeg on će hipa
Vodit' nas do rajskih vrata,
Čuvaj Bože, itd.

Tebe Boga hvalimo.

1.

Tebe Boga hvalimo,
Vjerno ispov'jedamo,
Vječnog Oca slavimo,
Složnim glasom pjevamo:

Pripjev:
Na nebu Te anđeli
V'jek štuju s arkanđeli....

2.

Kerubini složno svi
Duboko se klanjaju,
Serafini smjerno Ti
Jednoglasno pjevaju.

Pripjev:
Svet, svet, svet je Gospod Bog,
Kralj preslavni puka svog!

Do nebesa.

1.

Do nebesa nek' se ori
Naših grudi gromki glas;
Neka jeknu rajski dvori,
Nek' nas čuje Isus spas.

Pripjev:
Isukrste, Srcu Tvom
S nama naš se kune dom,
Dušom t'jelom v'jek sam Tvoj
Za krst časni bijuć boj!

2.

Čujte puci širom sv'jeta,
Oci naši čujte sad,
Čujte sluge pakla kleta,
Kako Hrvat kliče mlad:

Pripjev:
Isukrste, Srcu.....

3.

Pređi naši kano lavi
Za krst časni biše boj;
Tko je sinak ovoj slavi,
Kristu v'jeran v'jekom poj:

Pripjev:
Isukrste, Srcu.....

4.

St'jeg Hrvata Srce Krista,
Tu nam rudi sreća, spas,
Tu sloboda zlatna blista,
Tu se ori slavski glas:

Pripjev:
Isukrste, Srcu.....

5.

Kralju slave, silni, blagi,
Blagoslovi zavjet taj,
Blagoslovi rod nam dragi,
U svom Srcu stan mu daj!

Pripjev:
Isukrste, Srcu.....

Hoćemo Boga!

1.

Hoćemo Boga, Djevice sveta,
O slušaj Majko, vjere nam glas,
Naša se molba diže i sreta
Na svome putu Tebe, svoj spas.

Pripjev:
O, Majko blagoslovi
Žive nam vjere jek;
Hoćemo Boga za Oca svoga,
Hoćemo Boga za kralja v'jek.
Hoćemo Boga za Oca svoga,
Hoćemo Boga za kralja v'jek.

2.

Hoćemo Boga, dušmani brojni
Protiva Bogu podižu b'jes,
I protiv Krista u red su bojni
Stali i pale idolu kr'jes.
O, Majko — — —

3.

Hoćemo Boga u svoje škole,
Nek blista Križa presveti trak
Hoćemo djecu, koja se mo'e,
Kršćansku kuću, kršćanski brak!
O, Majko — — —

4.

Hoćemo mladež iskrenu, smjelu,
Nek djevu resi ljiljana čar;
Hoćemo Boga pri svome djelu,
Hoćemo žive muževnosti žar!
O, Majko — — —

5.

Hoćemo Boga, tamo gdje sude;
Neka nam zakon prodahne On;
Gdje je vjenčanje, neka ga bude,
I kada zadnji zazvoni zvon!
O, Majko — — —

6.

Hoćemo Boga i Crkvu svetu,
Nek satre vraga istine glas;
Nek Jedna vlada po c'jelom sv'jetu
Jedino po njoj vječni je spas.
O, Majko — — —

7.

Hoćemo Boga, kada se zmije
Podigne izrod lažan i ljut.
Katolik dušom, srcem se bije,
Kad rimski papa kazuje put.
O, Majko — — —

8.

Hoćemo da nas presvetog Hljeba
Okr'jepi često nebeska slast!
Isusu Kristu pričesnom treba
Da se kod ljudi pribavi čast.
O, Majko — — —

9.

Hoćemo Boga, zavjere stare
Presadi Majko na sveto tlo;
Hoćemo Boga, Tvoje oltare,
Djevice Sveta, Bog hoće to!!
O, Majko — — —

Zdravo, Djevo.

1.

Zdravo, Djevo, svih milosti puna,
Vječnog sunca ogrnu Te sjaj,
Oko čela zvjezdana Ti kruna,
Ispod nogu stenje pakla zmaj!

Pripjev:
Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
Naša Majko, naša zoro zlata,
Odanih Ti srca primi dar,
Primi čiste ljubavi nam žar!

2.

Blažena si, jerbo sva si čista,
Zmijin dah ne okuži Ti grud,
Zv'jezda sreće i nama da blista,
Noći gr'jeha mrak rasprši hud!

Pripjev:
Rajska Djevo — — —

3.

Hrvat za križ bojak bije sveti,
Vodio ga ljiljan barjak Tvoj,
Nova neman križu časnom pr'jeti,
Silna Djevo, na braniku stoj!

Pripjev:

Rajska Djevo — — —

4.

Nevjera se od Isusa d'jeli,
Na puk Božji sipa str'jela roj,
Ti nad nama plaš razastri b'jeli,
Brani Gospo, brani narod svoj!

Pripjev:

Rajska Djevo — — —

Zdravo, tijelo Isusovo . . .

Zdravo, tijelo Isusovo! na oltaru posvećeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! svetim Duhom upućeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! od Djevice porođeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! u jaslice položeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! vele gorko izmučeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! za nas na križ pribijeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! mrtvo u grob sahranjeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! treći danak uskrsnulo.
Zdravo, tijelo Isusovo! po svem svijetu proslavljeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! na nebesa uzneseno.
Zdravo, tijelo Isusovo! s desna Oca posađeno.
Zdravo, tijelo Isusovo! nam za hranu svima dano.
Zdrav', od meda slađi kruše, kim se hrane vjerne duše.
Zdravo,Trojstvo u jedinstvu; zdrav', Isuse, u božanstvu.
Tebi hvala, tebi dika, tebi slava prevelika.
O Isuse, budi hvaljen po sve vijeke vjekov'! Amen.

Sitne informacije.

1. Kod povorke u subotu navečer i kod procesije u nedjelju svrstavaju se sve skupine u redove od četiri osobe.

2. Svi su se dužni pokoravati uputama osoba, koje budu imale znak »redatelj« ili »odbor«.

3. Vlč. gg. župnici imaju ići u povorkama sa svojom skupinom, odnosno župom. Ako je potrebito, mogu odrediti od svoje skupine još jednu mušku osobu, koja će se brinuti za red u skupini i biti u dodiru s »redateljima«. Njihova je dužnost upozoriti redatelje, ako treba što urediti, no sami nemaju ništa na svoju ruku određivati.

4. Kod procesije dolaze sve skupine korporativno i pod zastavom, ako je imaju, na mjesto, koje im je u rasporedu određeno. Okasni li koja skupina, biće joj zabranjen pristup na procesiju. Skupine u procesiji pjevaju.

6. Na pontifikalnu misu pred katedralom i na blagoslov pred katedralom iza teoforičke procesije u nedjelju imaju pristup samo skupine, a pojedinci jedino, ako imaju kongresnu značku.

7. Zastave i zastavnici kod pontifikalne mise pred katedralom i nakon procesije postavljaju se sve do oltara, po uputi redatelja.

8. Na javna kongresna zborovanja u Kazalištu pripuštene će biti samo osobe sa kongresnom legitimacijom; pa stoga treba da i sarajevski katolici kupe legitimaciju.

9. Muškarci u narodnim nošnjama, koji su određeni za pratnju Presvetomu i Biskupima, imaju se sastati u nedjelju, u 8 sati prije podne, pred nadbiskupskim dvorom (Krekova ul. 7.), a isto tako u nedjelju poslije podne u 3 sata.

10. Inače u povorkama i procesiji neće biti posebnih skupina u narodnim nošnajama; ali zato moraju vođe skupina i redatelji tako srediti svoje ljude, da u svakoj skupini budu narodne nošnje posebno okupljene.

11. **Kod dolaska u Sarajevo,** dočekaće svaki vlak na kolodvoru jedan član prometne sekcije Odbora i uputiti kongresiste u **kolodvorsku kongresnu kancelariju** na početku ulice Vojvode Putnika. **Tamo će kongresisti dobiti doznake na stan i na skupnu hranu;** uplatiće još neuplaćene iznose i biće onda, tramvajem ili pješice, po želji, odvedeni u svoje stanove; tom prilikom će dobiti i sve druge upute, a moći će kupiti i sve kongresne značke, razglednice i brošure.

12. **Potanje upute za stanovanje i skupnu hranu** nalaze se na doznakama.

13. Katedrala i crkva sv. Ante biće **iluminirane** kroz sve kongresne dane od 8 do 10 sati u noći, a u noći od subote na nedjelju i u vrijeme ponoćke. U manjem stilu biće iluminirani i nadbiskupski dvor, Napretkova palača, palača Napretkove zadruge i Zavod sv. Vinka. **Okićeni** će biti portali crkava, a i mnoge druge radnje i zgrade. Sarajevske katolike i ovom prilikom molimo, da okite svoje prozore i stanove, osobito pod procesijom u ulicama, kojima prolazi: svijećama ,cvijećem, zelenilom i slikama i ćilimima.

14. Gospoda, koja bi željela Kongres **pozdraviti na javnim zborovanjima,** neka se pismeno (ceduljom) prijave predsjedniku prije početka zborovanja.

15. Stranci se najlakše mogu orijentirati u »Putniku« kod katedrale.

Upute za svećenike.

Svećenici će stanovati većinom po duhovnim kućama, najviše u nadbiskupskom bogoslovskom sjemeništu (Čemerlina 9.), osim onih, koji su zaželjeli privatan ili hotelski stan bolje vrste. Hraniće se po hotelima i gostionama, po slobodnom izboru.

Za svete mise biće u sakristijama svih crkava izložen red misa, gdje će biti za svakoga svećenika, koji se je unaprijed prijavio, određena crkva i oltar, gdje će svaki dan misiti. Umoljavaju se gg. svećenici, da se toga reda strogo drže i da ne zauzimaju tuđega oltara. Svećenici, koji se nijesu unaprijed najavili, pa stoga nijesu ni uneseni, moraće misiti ili prije ili poslije drugih.

Želja je preuzv. gospodina nadbiskupa i Pripravnog odbora, da glavnoj kongresnoj misi u nedjelju pred katedralom i procesiji svećenstvo prisustvuje u posebnoj skupini i u roketama. Stoga neka svatko ponese sa sobom roketu, a sastajalište za kler biće za obje funkcije u prostorijama Kaptola (Krekova ul. 7.), odakle će svećenici pred biskupima ići procesionalno na trg pred katedralom i kamo će se nakon funkcije opet vratiti. Za misu je vrijeme sastanka 8 i po sati prije podne, a za procesiju 3 i po sata poslije podne. Mitronosni prelati ići će kod procesije s plaštem i mitrom.

Preuzv. g. nadbiskup Dr. Ivan Šarić podijelio je za doba Kongresa svim svećenicima, koji će mu prisustvovati, ispovjednu jurisdikciju, ako je imaju u svojim biskupijama.

Kongresne razglednice i značke.

Kongresni odbor dao je izraditi u svojoj režiji vrlo ukusne razglednice kao uspomenu na Euharistijski kongres i Sarajevo. Po općem priznanju razglednice su potpuno uspjele. Ima ih 5 na broju i to:

1. Vrhbosanska hijerarhija (preuzv. gg. Dr. Ivan Šarić, nadbiskup i metropolita vrhbosanski, O. fra Alojzije Mišić, biskup mostarsko-duvanjski i trebinjski i O. fra Josip Garić, biskup banjalučki).

2. Važnija djela prvog vrhbos. nadbiskupa Dr. Josipa Stadlera (katedrala, »Betlehem«, kuća matica Služavki Malog Isusa, sjemeništa u Sarajevu i Travniku). U sredini slika Dr. Stadlera u medaljonskom formatu.

3. Sarajevske crkve (katedrala, franjevačka crkva sv. Ante, sjemenišna sv. Ćirila i Metoda, župna crkva presv. Trojstva u Novom Sarajevu, te crkve čč. sestara: Sv. Vinka i Kraljice sv. Krunice).

4. Hrvatske narodne institucije: Palača »Napretka« i »Napretkove Zadruge« u Sarajevu, te »Napretkovi« konvikti u Sarajevu i Mostaru.

5. Umjetnički crtež Prvostolne crkve i njezine ponutrice (u nakladi preuzv. Nadbiskupa).

Osim toga dali smo izraditi fotografiju katedrale prema krasnom crtežu † umjetnika Studničke. — Umjetničku vinjetu i kompoziciju za razglednice br. 1.—4. izradio je akademski slikar g. Gabriel Jurkić.

Razglednice se prodaju uz cijenu od 1.— Din., a fotografije 2.— Din. Prodaja se vrši za vrijeme Kongresa na stolovima postavljenim pred svim sarajevskim crkvama i pred Napretkovom palačom. Razglednice se mogu dobiti također na porti svih katol. zavoda, te u knjižarama Leon Finci i Jakša Kušan, trafici Augusta Kolakušića (Napretkova palača) i drugdje. — Čist prihod ide za pokriće troškova Euharistijskog kongresa.

*

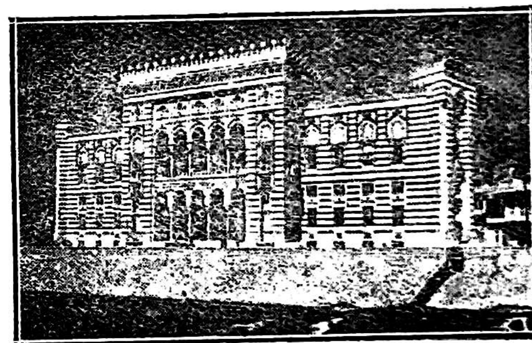
Izrađene su također i kongresne značke od tombaka u zlatno-žutoj boji. Značke su lijepe i ukusne, a prikazuju sarajevsku katedralu i iznad nje Euharistijsko Srce Isusovo, okruženo sjajnim zrakama. Značka nosi natpis: Prvi Euharistijski Kongres, Sarajevo 1932. — Izradila ih je zagrebačka tvrtka H. Hajrić. Cijena im je 3.— Din. po

komadu. Dobivaju se svagdje, gdje i kongresne razglednice, te osim toga u kongresnoj kancelariji na stanici.

Nijedan posjetnik kongresa neka ne bude bez kongresne značke i spomen-razglednica iz Sarajeva!

Ulaznice za sve plaćene kongresne priredbe:

(Duhovni koncert, predstava »Tajna sv. Mise« od Calderona i Križarsku akademiju) dobivaju se u knjižarama Jakša Kušan (Kralja Petra ul. kod I. gimnazije), Leon Finci (Kralja Petra ul.) i Hamdija Kopčić (Strossmayerova ul.), te na portama zavoda sv. Vinka, sv. Josipa i sv. Augustina i zavoda »Betlehem« i »Egipat«.

Gradska vijećnica u Sarajevu.

Ostale priredbe izvan kongresa.

U subotu, 4. VI.: od 12—1 sat promenadni koncerat Napretkove hrvatske glazbe pred Zemaljskom bankom.

U 10 sati navečer društvena sijela u svim prostorijama vatskog Kluba i Hrv. pjev. društva »Trebević« (Napretkova palača). Ulaz besplatan.

U nedjelju, 5. VI.: od 11.30—12.30 opodne promenadni koncerat Hrvatske glazbe iz Mostara pred Zem. bankom; Građanske glazbe iz Metkovića u Cara Dušana parku, te Napretkove hrvatske glazbe iz Lumbarde u Korčuli pred Hotel Evropom.

Zemaljski Muzej.

Za strane učesnike na Kongresu biće sigurno od interesa, da posjete sarajevski »Zemaljski muzej«. To je jedan od najbogatijih muzeja u našoj državi, a za starorimske i prethistorijske nalaze sigurno od sviju najbogatiji. Za nebosance biće posebno zanimiva etnografska zbirka. Nalazi se u Vojvode Putnika ulici, a dolazi se preda nj tramvajem.

Odbor se je pobrinuo, da muzej bude otvoren na sva tri kongresna dana. U nedjelju je posjet besplatan, a drugih dana mora se platiti ulaznica od 5 dinara.

Na ulazu u muzej može se dobiti knjižica-vodič kroz muzej.

Vrijeme je posjeta od 9 do 12½ prije podne i od 3 do 5 poslije podne, a nedjeljom do 6 poslije podne.

Izleti u sarajevsku okolicu.

Sarajevo leži u romantičnoj dolini Miljacke na ulazu u Sarajevsko polje. Okruženo je sa svih strana nižim i višim brdima, koja pružaju turistu i čovjeku željnu prirode Božje najljepše prilike za izlete. Ovdje spominjemo barem nekoliko najpoznatijih.

Mali izleti i šetnje u okolicu.

Za 2 sata možemo proći preko Baščaršije i Žute tabije kroz staru sarajevsku tvrđu (Višegradska kapija) lijepim putem sve iznad grada na Gornje Bjelave. **Najljepši izgled** na čitavo Sarajevo.

Za isto toliko vremena krasan izlet preko Alifakovca na **Kozju ćupriju** (stari turski most) romantičnom dolinom Miljacke ili kroz Višegradsku kapiju u **dolinu Da Rive.**

Ilidža i vrelo Bosne. Više lokalnih vozova od Marijina Dvora ide dnevno u banju Ilidžu, glasovito sumporno kupalište, 9 km daleko od Sarajeva. Lijepi parkovi, sumporno vrelo, banje, zvjerinjak. — 3 km od Ilidže sjenovitim drvoredom ima na vrelo Bosne, još skoro netaknutu prirodnu ljepotu. Državni ribnjaci i prijatna odmarališta. U blizini, kraj sela Blažuja, sjedište sredovječne bosanske biskupije. — Nedaleko od Ilidže Butmir, glasovito nalazište prethistorijskih predmeta i sarajevsko trkalište.

Mladice (polje Srca Isusova) ekonomija Služavki Malog Isusa i prijatno izletište (9 km). U blizini oporavilište **»Kasindo«,** za plućne bolesnike (autom 12 km).

Nešto veći izleti.

Skakavac, vodopad visok 110 m, 18 km daleko od Sarajeva na sjever. Ugodan put. Turistička kuća.

Trebević, 1629 m nad morem. Krasan izlet za prijatelje planina. Pješaci izlaze na vrh za 3—3.30 sata. Pod vrh se dolazi autom velikim serpentinama za tri četvrta sata. Krasan izgled na bosanske planine Vlašić, Bjelašnicu ,Vranicu, Maglić itd., pa sve tamo do Durmitora u Crnoj Gori. Skoro na sredini puta šumarska kuća s hra-

---

nom i pićem za izletnike, koji su zadovoljni i s manjim turama.

Pale, klimatsko lječilište na lijepoj visoravni, okruženoj odasvud planinama i crnogoričnim šumama (18 km daleko). Put željeznicom kroz divlju dolinu Miljacke ili autobusom od katedrale. Na Palama župna crkva, samostan SS. Kćeri Božje Ljubavi i državno oporavilište. Izlazna tačka mnogih lijepih izleta. — Krasan izlet na vrelo Miljacke i Stari grad (tri četvrt sata sa stanice Korana). — Izlet na krasnu planinu Romaniju (1629 m) preko Carevih voda (3 sata do pećine starine Novaka, glasovitog narodnog hajduka). — Veći izlet s Pala na Vukeljinu vodu pod Jahorinom planinom (3 sata), odavde još sat na vrh Jahorine (1910 m), poznate iz narodne pjesme:

Ej, kolika je Jahorina planina!
Siv je soko preletjeti ne može,
A kamo li dobar junak na konju!

VELIKI IZLETI, za koje treba više od jednog dana.

Bjelašnica (2060 m). Preko Vrela Bosne i Velikog polja dolazi se na vrh (meteorološki opservatorij s prenoćištem za izletnike), za 8 sati hoda ugodnim putem. Povratak na stanicu Pazarić za 4 sata. Lijep izlet, veličanstven pogled.

Treskavica (2098 m), jedna od najljepših bosanskih planina. Gorska jezera, špilje, ledenice, turistička kuća na Jablan-dolu. Ide se najprije autobusom u Trnovo (36 km) i dalje pješice 4—6 sati.

Lijepi izleti autobusom do glasovitog mjestanca **Kiseljaka,** poznata radi ljekovitih, kiselih vrela. Autobusom stižemo otale u Kreševo i Fojnicu, vrlo stare bosanske rudarske varošice s franjevačkim samostanima. Od stanice Čatića (na pruzi Sarajevo—Brod) 12 km daleko leži **Kraljevska Sutjeska,** stara prijestolnica Bosne s franjevačkim samostanom. Krasan izlet na ruševine kraljevskog Bobovca i dalje u Vareš, željezni rudnik i talionicu.

Sarajlije vole praviti izlet preko Konjica na Neretvi na lijepo Boračko jezero ili prekrasnu ali vrletnu Prenj-planinu.

Pobliže informacije o izletima rado će dati Hrv. planinarsko društvo »Bjelašnica« (u Napretkovoj palači) ili »Putnik« na trgu pred katedralom.

Predstave u Kinima.

Za vrijeme Kongresa davaće se u sarajevskim kinima religiozni filmovi.

U »Imperial-kinu« daje se krasni njemački film

ŽIVOT SVETE ELIZABETE

Ovim filmom ovjekovječen je život i djela kraljevske kćeri svete Elizabete. Od najranije mladosti živi ona samo za Boga i za Crkvu. Rano zaručena za grofa Thürinškog ostvaruje ona u braku ideal kršćanske supruge i majke. Njezin svetački život dolazi najviše do izražaja u djelotvornoj ljubavi prema bližnjemu. Iza smrti svoga muža u Križarskoj vojni polazi u samostan da živi samo za Boga i braću, koja trpe. — Posebno preporučujemo ovaj divni katolički film, u kojem na dušu djeluje neodoljivom snagom ljepota jedne svetačke ličnosti.

U Apolo-kinu daje se poznati film **BEN-HUR**, slobodno obrađen prema glasovitom romanu američkog pisca Lew Wallace-a.

Film s tehničke strane pretstavlja grandiozno djelo u osam golemih činova. Pun je potresnih momenata i napete radnje. Radnja se događa u vrijeme Kristovo. U njoj je ocrtan židovski narod u borbi protiv rimskih ugnjetavača. Film je sinhroniziran, čim je mnogo dobio na životu i realnosti.

Predstave u oba kina daju se 3.—5. lipnja u 5.30, 7.30 i 9.30 navečer.

Cijene u Imperial-kinu: Balkon po 25.—, 20.—, 15.— i 12.— Din. Sjedalo u loži 20.— Din. Parket 15.—, Din. Parter 8.— Din. Prvo mjesto 5.— Din.

5% bruto prihoda ide u korist Euharistijskog kongresa.

VOZNI RED

Ljubljana — Sušak — Zagreb — Brod — Sarajevo

Ljubljana odlazi							Sušak odlazi			
0·40	5·20	*9·00*	18·20	*20·00*	22·20	↓	21·14	*6·51*	8·47	15·11
6·55	10·20	*11·50*	22·20	*22·50*	1·40	↓	4·35	*12·40*	15·55	21·05

Dolazi / Odlazi				Zagreb				Dolazi / Odlazi
	17·10	*22·00*	*23·20*	↓	23·50	8·10	12·55	
Dolazi	19·04	|	*0·42*	↓	1·47	10·09	14·21	Dolazi
				Sunja				
Odlazi	19·09	↓	*0·49*	↓	1·53	10·14	14·22	Odlazi
Dolazi	20·15	*0·17*	*1·38*	↓	3·02	11·22	15·11	Dolazi
				Novska				
Odlazi	20·25	*0·27*	*1·45*	↓	3·17	11·32	15·19	Odlazi
Dolazi	22·42	*1·52*	*3·09*	↓	5·49	13·48	16·45	Dolazi
				Sl. Brod				
Odlazi		*3·40*	7·55	↓	18·40	22·58		Odlazi
Dolazi		*3·48*	8·03	↓	18·48	23·06		Dolazi

Bos. Brod

Odlazi	*3'50*	8·17	↓	19·10	23·08	Odlazi
Dolazi	*4·32*	9·10	↓	20·05	23·54	Dolazi

Derventa

Odlazi	*4·36*	9·14	↓	20·09	23·58	Odlazi

Tuzla Odlazi

7·20	12·55	16·50	20·00
→ 9·45	16·05	20·05	22·25

Dolazi	*6·41*	11·39	↓	22·33	2·12	Dolazi

Doboj

Odlazi	*6·51*	11·59	↓	22·43	2·22	Odlazi
Dolazi	*8·45*	14·21	↓	1·03	4·25	Dolazi

Žepče

Odlazi	*8·46*	14·22	↓	1·05	4·26	Odlazi
Dolazi	*10·02*	15·53	↓	2·40	5·54	Dolazi

Zenica

Odlazi	*10·17*	*16·13*	↓	2·58	6·09	Odlazi

Jajce 10·35 Odlazi 22·30

Travnik odl. 9·10 | 14·38 | 2·42 | 5·10

Dolazi	10·35 *10·43*	15·50 16·45	↓	3·30	4·05 6·39	6·25 ←	Dolazi

Lašva

Odlazi	*10·47*	16·46	↓	3·33	6·41	Odlazi
Dolazi	*12·50*	19·20	↓	6·05	9·15	Dolazi

Sarajevo

Zelenika-Dubrovnik-Metković-Mostar-Sarajevo

Dubrovnik odlazi

6.45	18·20		23·15

Čapljina odlazi

10·58	15·47	22·40	3·37

Mostar odlazi

12·25	16·50	23·54	4·52

Konjic odlazi

15·26	19·39	2·58	8·07

Sarajevo dolazi

18·50	22·44	6·15	11·40

Zelenika odlazi

4·30   15·30   20·40

Metković odlazi

10·20   22·05

18·50   6·15   11·40

Sarajevo dolazi

Odlazak sa stanice Sarajevo prama Zenici-Lašvi-Travniku—Sl. Brodu.

	Mješ.	Put.	Put.	Mješ.	Brzi	Mješ.	Put.
Sarajevo	6·38	8·40	13·30	15·25	17·40	21·00	23·55
dolazak Lašva	9·17	11·15	16·00	18·17	19·41	23·49	2·22
dolazak Travnik	10·55	12·45	—	21·15	21·15	1·11	—
dolazak Zenica	9·55	11·52	16·36	18·55	20·07	—	2·57
dolazak Sl. Brod		Put.	Put.		Brzi		Put.
	—	20·28	0·20	—	3·00	—	11·38
dolazak Zagreb		Put.	Brzi		Brzi		Brzi
	—	5·30	4·25	—	7·00	—	16·40

Odlazak sa stanice Sarajevo prema Metkoviću—Zelenici—Dubrovniku

Putnički

8·00	16·40	19·40	22·05
↓	↓	↓	↓
dolazak u Metković			
15·41	—	4·20	5·25
↓	↓	↓	↓
dolazak u Zeleniku			
23·00	6·40	—	11·35
↓	↓	↓	↓
dolazak u Dubrovnik			
19·50	4·45	—	9·05

KAZALO:

Str.

Posjetioci Euharistijskog kongresa!

U Vašem je vlastitom interesu, da si razne stvari, osobito

uspomene na Sarajevo i Euharistijski Kongres

kupite u

TRAFIKI U NAPRETKOVOJ PALAČI

(AUGUST KOLAKUŠIĆ)

Za vrijeme Kongresa **popust** od 20% kod raznih artikala kao lula, cigaretšpica, razglednica itd.

RAZGREDNICE: 10 komada 8 Din.
» 20 komada 15 Din.

Petar Aleksić

SARAJEVO, Aleksandrova ulica 53.

Preporučuje veliki izbor muških, ženskih i dječijih šešira i kapa svih vrsta. — Cijene jeftine. Posluga brza i tačna.

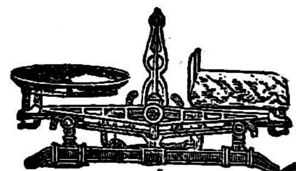
Baldo Radovanović

SARAJEVO, Koševo ul. br. 14.

Trgovina vinom i rakijom na veliko i malo.

J. Houska

Bravarija, umjetna autogenska radiona, popravak i izrada svih vrsta vaga

Sarajevo, Koševo ul. br. 17

SREDIŠNJA VINARA

Antun Wolfram

Zastupstvo Zagrebačke dioničke pivovare.
Sarajevo, Aleksandrova 99. Filijala i bife Aleksandrova 52 u palači Napretkove zadruge.

MODNA RADNJA

F. Rašidagić

SARAJEVO, Aleksandrova ul. 61.

Prvoklasna roba

Zadnje novosti

Solidne cijene.

Banovinska

Tkaonica Ćilima

Sarajevo

izrađuje: **tkane bosanske i perzijske ćilime, ćilime iz vune i svile, prekrivače za divan, zavjese za prozore, krevetnjake, zastirače, jastuke i goblenske slike.**

Kao specijalitet izrađuje: **ćilimske uređaje turskih soba.**

Uzorci u bojama i cijenici šalju se po želji.

Bila je nagrađena najvišim odlikovanjima na izložbama: 1890., Karlsruhe 1891., Temesvar 1891., Triest 1891., Zagreb 1891., Pariz 1892., Budapest 1896., Brisl 1897., Vin 1898., Pariz 1890. 1925., Barcelona 1929. i Solun 1931.

A. KLEINODSTEIN

Prodavaonica stolarske, tokarske i košaračke proizvodnje.

SARAJEVO, Prijestolonasljednika Petra 40.

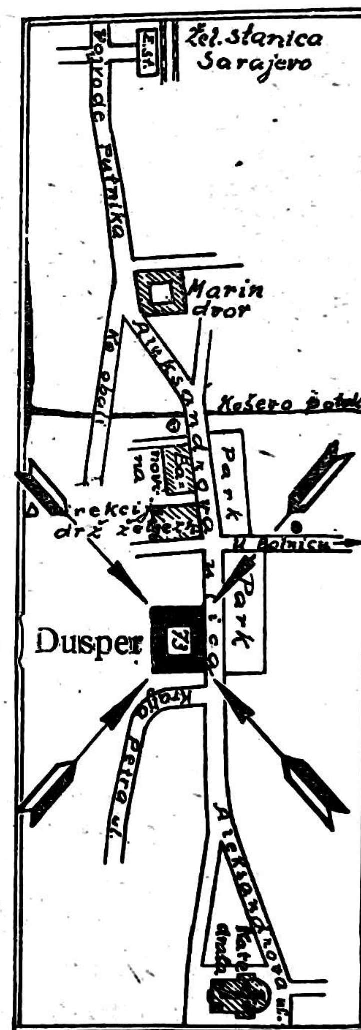

Tko u Napretkovu zadrugu ulaže, ne samo da sebi koristi, nego i svijesno svom narodu pomaže!

NIKOLA DUSPER

Aleksandrova 73

Posjetnici Euharistijskog Kongresa!

iskoristite priliku i pohodite prvorazrednu cipelarsku radionu

Osobiti izbor: turističkih (gajzer) cipela.

Pavo Lučić

RESTAURACIJA I TRGOVINA VINOM

Sarajevo, Aleksandrova ul. 71a.

Prvoklasna domaća kuhinja i piće.

Papirnica „Merkur“

Sarajevo, Aleksandrova 48. — Telefon 392.

Trgovina kancelarijskog i školskog pribora.

Ostoja B. Šojić, Sarajevo

VELETRGOVINA BOSANSKE ŠLJIVOVICE I VINA.

Proizvodnja: ruma, likera, konjaka i bezalkoholnih pića.
Vlastita pecara sa tranzit skladištima.

Izvrsno viško vino.

Brzojavi: ŠOJIĆ. Telefon 113. Ček račun Pošt. šted. 1344.
SARAJEVO, Aleksandrova ulica 44.

SARAJEVO,
Gajev Trg 1 kod Tržnice

»VEZIVO«

Ženski šeširi, ručni radovi i pribori u najvećem izboru.

„DELIKATES“ Biffe, Franjo Lovrenović, Sarajevo

(kraj Gradske tržnice)

Preporučuje svoju dobro sortiranu radnju, sa prvoražrednim pićem, kao crno i bijelo vino, čistu bosansku šljivovicu, Sarajevsko pivo na čaše i flaše, konjak, rum, razne likere i mineralne (kisele) vode, razna hladna jela, kao kuhanu Prašku šunku, salamu, razne kobasice i suho meso, sir Trapist, Ementaler, Liptauer, Travnički (Vlašić) sir, razne sardine kao i južno voće, razne čokolade i bom-boni, kao i sve pripadajuće artikle. **Cijena solidna, Posluga tačna**

SHELLTOX

štedi Vaša odijela jer ubija moljce

SHELLTOX

sigurna smrt svakoj gamadi

SHELLTOX

čuva od zaraze jer ubija zaraznike

SHELLTOX

je kulturna potreba svake uredne domaćice

Pozorišna restauracija, Sarajevo

preporučuje se p. n. posjetiocima Euharistijskog Kongresa.

MENU: ručak Din. 15.—, večera Din. 12.— (uključivo kruh). — Opskrba za cijeli dan (zajutrak, ručak i večera) Din. 30.—.

MUZIČKA KUĆA

„LYRA"

Sarajevo, Prijestolonasljednika Petra 30.

Generalno tvorničko stovarište te najveći izbor KLAVIRA, pianina, harmonija, harmonika, gitara, tambura, gramofona, ploča, i pribora te sve druge muzičke instrumente. — Prima popravke te najsavršenije izrađuje.

Zavod za elektrifikaciju — Elektro-mehanička radnja

Isidor S. Kabiljo

SARAJEVO, Prijestolonasljednika Petra 42.

Telefon 678.

Zemaljska Banka

za Bosnu i Hercegovinu

Postoji od g. 1895.

Uplaćeni dionički kapital Din 20 milijona. — Oficijelne rezerve preko Din 15 milijuna.

Najstariji domaći zavod u ovim pokrajinama.

CENTRALA U SARAJEVU.

Filijale: Banjaluka, Bijeljina, Brčko, Mostar, Split i Tuzla. — **Ispostave:** Bihać, Derventa, Doboj, B. Gradiška, Livno, Prijedor, Bos. Šamac, Travnik, Višegrad, Zenica i Zvornik. — Odjeljenje za zemaljske proizvode u Brčkom.

Po ugovoru sa Monopolskom Upravom prodaja duhana u 80 mjesta Drinske Vrbaske, Primorske, Zetske i Savske Banovine.

Bavi se svim bankovnim poslovima, vrši uplate i naplate u Kraljevini Jugoslaviji i inostranstvu.

Prima uloge na štednju na knjižice i po tekućem računu. Ukamaćuje uloge uz povoljne uvjete, koji odgovaraju današnjim novčanim prilikama.

Kao generalno zastupstvo za Bosnu i Hercegovinu Općeg osiguravajućeg dioničarskog društva »Sava« u Zagrebu i »Assicurazioni Generali« preuzima sve vrste osiguranja uz najpovoljnije uvjete.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽ. KLASNE LUTRIJE.

Na sretnija olektura DRAGUTIN SELAK I KOMP.
SARAJEVO, Kralja Petra ulica 4.

1 cijela — Din 200·–
1 polovina — Din 100·–
1 četvrtina — Din 50·–

sa nadoplatom za prošle razr.

Naši dosadanji dobici u prošlom (23) kolu:
4 premije po Din 1,000.000·— 1 premija po Din 1,200.000·—
1 » » » 250.000,— u prošlom kolu
te » » » 200.000.— na vučenju 27. 4. 1932
i mnoge zgoditke počam od Din 10.000·— pa do Din 500.000·—

Kafana „ŠADRVAN"

SARAJEVO, Aleksandrova ulica (iza Katedrale)
SASTAJALIŠTE OTMENE PUBLIKE.

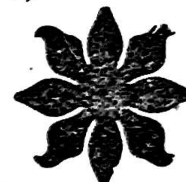
Uvijek koncertiraju prvoklasni domaći i strani orkestri sa najboljim pjevačicama. Preko ljeta razne atrakcije. Pića najbolja. Cijene najumjerenije. Posluga vanredna.

PAŠIĆ I SERDAREVIĆ, vlasnici.

FOTOGRAFSKI UMJETNI ZAVOD

Walter Tausch

Sarajevo, Aleksandrova 70.

Veliki izbor fotografskih aparata. Fotografske ploče, filmovi i papiri uvijek friško na skladištu. Izradba svih amaterskih poslova kao i povećavanje leica filmova. Cijene solidne. Prvoklasna izradba.

KNJIŽARA, PAPIRNICA I ANTIKVARIAT

Jakša Kušan

SARAJEVO, Kralja Petra ul. kod I. gimnazije.

POMODNA RADNJA

A. Saračević

SARAJEVO, Aleksandrova ul. 59.

MIHAEL PICEL

GRAĐEVNI BRAVAR.

SARAJEVO, Terezija broj 2.

M. Čosić

SARAJEVO, Bravadžiluk 18.

Trgovina na veliko i malo svakovrstnim starim željezom, olovom, cinkom, mesingom, bakrom i ostalim starežima. Ujedno imam na skladištu stare bodljikave žice u vrlo dobrom stanju uz vrlo jeftine cijene.

„Philips“ Radio

Za gg. svećenike, učitelje u provinciji preporučuje aparate sa tri cijevi i to: «Pobjednik« sa zvučnikom Din. 2145.—. Trocjevni tipa 2502 sa zvučnikom Din. 3215 na otplatu u 12 mjesečnih obroka dobijete u radnji:

M. MARKIČEVIĆ, Sarajevo, Strossmayerova ul.

Rastrirnica

Štamparija | **Klišarnica**

„BOSANSKA POŠTA“

Sarajevo

Telefon broj 27

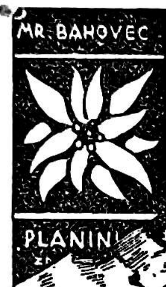
Ćukovića ul. 3

Izrađuje sve u grafičku struku spadajuće poslove.

Knjigoveznica | **Stereotipija**

Rotacija

Sama priroda stvorila je za Vas „Planinka" čaj

Priroda nam daje najbolje lijekove

Sve dobro dolazi od prirode. Priroda je stvorila ljekovito bilje, koje raste na visokim planinama, a sokovi tog bilja divno čiste tijelo i krv. To bilje sakuplja, suši i posebnim načinom još priređuje za Vas apotekar Bahovec u Ljubljani, i ono se dobiva u svim apotekama pod imenom

PLANINKA — ČAJ — BAHOVEC

»Planinka« uništava klice bolesti — čisti i obnavlja krv — uređuje krvotok te tako djeluje blagotvorno na čitavo tijelo i sveopće Vaše zdravlje.

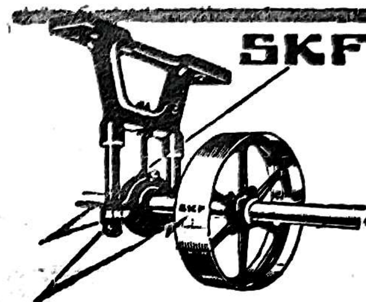
»Planinka« djeluje besprimjerno kod slabe probave, začepljenosti, žgaravice, obolenja mokraćne kiseline, hemoroida (šuljeva), slabosti i debljanja srca, bolesti jetara, nervoze i čirova u želucu. »Planinka« povećava apetit i moć probavljanja, a vanredno djeluje kod osluzenja pluća i vapnenja žila.

Tražite u apotekama izričito »Planinka-čaj-Bahovec« u plombiranim kutijama sa natpisom proizvađača

Apoteka Mr. L. BAHOVEC, LJUBLJANA

a ta ljekarna šalje i poštom i to:
4 paketa za Din 70.- (umjesto Din 80.-) 8 paketa za Din 140.- (umjesto Din 160.-) 12 paketa za Din 190.- (umjesto Din 240.-) iz čega vidite, da je tim jeftinije, čim više se naruči na jedamputa.
Svaki dan rnaigorgoe dd umlh enia enita umlh umlh umlhum

Svaki dan života privodi Vas k starosti, a svaka čaša »Planinka« čaja veže Vas na mladost.

Bagi Wolf i Komp.

Sarajevo, Aleksandrova 53
(Salomova palača)
Telef. 215.

Alat i mašine za sve zanate i sav tehnički materijal
ŠPORTSKI ODIO.

KAFANA I RESTAURACIJA

Ljetna bašča kod Lacha

JOSIP HRASKY U KOŠEVU.

Sve vrste najboljih pića, razni mezetluci i mlječni proizvodi.
Cijene umjerene. Posluga tačna.

Prva specijalna trgovina fotografskog materijala

Foto-Centrala

HINKO RAPP,
Sarajevo, Kralja Petra ulica 10.

Najbolji fotografski materijal. — Brza i stručna izrada svih amaterskih radova.

Ahmed Hadžiomerović

Sarajevo, Veliki Čurčiluk 47. — Telefon 229.

Trgovina mješovite robe, kao razne galanterije i kratke robe, te užarije. Na veliko i na malo. P.n. posjetiocima Euharistijskog kongresa popust. Franko dostava u Sarajevu.

